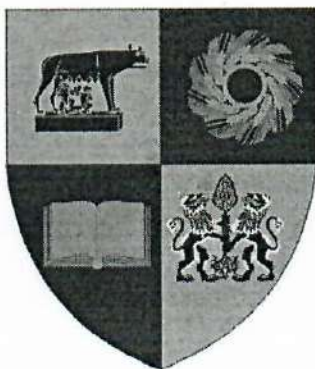

CONSILIUL JUDEȚEAN CLUJ

REVISTA „MÚVELŐDÉS”

400183 CLUJ-NAPOCA, Str. Gh. Lazăr nr.30.

Of. P. 1 CLUJ C. P. 123, tel/fax: 0264 434110

www.muvelodes.net muvelodes@yahoo.com

Nr. HG 78/2005 – HCJ 187/2007, HCJ/191/2009

Cod fiscal: 9549909

Banca: Trezoreria Cluj RO 57TREZ 21621G335000XXX

Nr. 60/06.02.2024

În conformitate cu prevederile art. 104, alin (3), lit. b) din Legea 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și în baza HG 123/ 2002 privind aprobarea normelor metodologice ale Legii nr. 544/2001, managerul revistei „Múvelődés”, Benkő Levente, depun prezentul:

RAPORT DE ACTIVITATE pe perioada 01.01.-31.12.2023

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Cluj, denumit în continuare autoritatea, pentru Redacția revistei „Múvelődés”, denumită în continuare instituția, aflată în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare ordonanța de urgență, precum și cu cele ale regulamentului de evaluare.

STRUCTURA RAPORTULUI DE ACTIVITATE

- A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea și în raport cu sistemul instituțional existent**
- B. Îmbunătățirea activității instituției**
- C. Organizarea/sistemul organizațional al instituției**
- D. Situația economico-financiară a instituției**
- E. Strategia, programele și implementarea planului de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice instituției, conform sarcinilor formulate de autoritate**
- F. Evoluția economico-financiară a instituției, pentru următoarea perioadă de management, cu menționarea resurselor financiare necesare de alocat de către autoritate.**

În conformitate cu prevederile contractului de management, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei de la 01.01.2023 până la 31.12.2023.

A. EVOLUȚIA INSTITUȚIEI ÎN RAPORT CU MEDIUL ÎN CARE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA ȘI ÎN RAPORT CU SISTEMUL INSTITUȚIONAL EXISTENT

1. Colaborarea cu instituțiile/organizațiile culturale care se adresează aceleiași comunități.

În vederea îndeplinirii obiectivului, instituția a realizat și realizează colaborări cu instituții de învățământ și cultură clujene, precum: Asociația Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania (EMKE), Fundația „Communitas”, Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, Muzeul Național de Artă Cluj-Napoca, Asociația Muzeului Ardelean (EME), Asociația „Kincses Kolozsvár”, Asociația de Ocrotirea Monumentelor Istorice „Kelemen Lajos”, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Liceul Teoretic „Apáczai Csere János”, Breasla „Barabás Miklós”, bisericile romano catolice, unitariene și reformate din municipiu.

În același scop, instituția colaborează și cu instituții culturale din țară, ca de pildă: Asociația „dr. Szász Pál” din Aiud, Centrul Cultural Județean Harghita, Centrul de Cultură al Județului Covasna, Biblioteca Orășenească Gheorghieni, Muzeul Depresiunii Baraolt, Asociația Culturală „Gaál Mózes” din Baraolt, Asociația „HID” din Sibiu, Casele Maghiare din Mediaș, Baia Mare, Șimleul Silvaniei, Zalău, Cehul Silvaniei, Bistrița, Timișoara, Aiud, Biblioteca Comunală Ghimeș-Făget (BC), Consulatul Maghiar din Cluj-Napoca, Centrul Cultural Maghiar din București – Institutul „Liszt”; precum și cu entități din afara țării, precum Institutul Cultural Maghiar din Budapesta, Distribuitorul Bibliotecilor din Ungaria, Institutul Cultural Maghiar „Liszt” din Tallinn (Lishti Instituut – Ungari Kultuuri Keskus Tallinn, Estonia), Departamentul de Finugristică din cadrul Universității din Tartu (Tartu Ülikool), Estonia, ș. a. m. d.

2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

Puncte tari (S):

- subvenție din partea Consiliului Județean Cluj;
- revista este singurul organ de presă culturală din țară, de acest gen, în limba maghiară;
- revista este redactată la Cluj-Napoca, oraș care este un puternic centru cultural din țară;
- tradiția și prestigiul instituției (revistei), dobândite în decursul a celor 75 de ani de la înființare;
- capacitate de adaptare la cerințele pieței;
- experiența și profesionalismul colectivului redacțional, al angajaților redacției;
- grad ridicat de creativitate la nivelul întregului colectiv;
- mediu cooperant de lucru.

Puncte slabe (W):

- lipsă de sediu propriu, mai ales al spațiilor necesare depozitării/păstrării colecțiilor și arhivei revistei;
- lipsa postului de secretar de redacție și a postului de reporter în organigrama instituției;
- lipsă de infrastructură adecvată (ex. abonament de telefonie proprie) pentru desfășurarea activității redacționale.

Oportunități (O):

- o deschidere mai largă către cititori prin folosirea internetului și site-ului propriu, precum și a site-urilor instituțiilor de cultură din țară și din străinătate, cu care redacția colaborează;
- municipiul Cluj-Napoca fiind un centru cultural se poate realiza o deschidere mai largă către colaboratori;
- municipiul Cluj-Napoca este unul dintre orașele cu o mare vitalitate culturală din țară;
- posibilități de crearea de noi parteneriate cu instituții de cultură și de educație din Cluj-Napoca, din România și din străinătate.

Amenințări (T):

- veniturile mici, modeste ale beneficiarilor;
- retribuție modestă a salariaților instituției;
- nerealizarea veniturilor propuse din cauza schimbării rapide a pieței, implicit depășirea prețului de producție față de cel de vânzare al revistei, din cauza scumpirii rapide și imprevizibile ale materialelor tipografice.

3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia

În perioada raportată revista „Művelődés” a apărut regulat în fiecare lună. Au apărut 12 numere și 4 suplimente ale revistei.

În urma înnoirii atât ca aspect, cât și ca conținut, începând din luna martie 2014, revista apare cu o paginatie modernă, atrăgătoare, adecvată cerințelor actuale ale pieței, pe suport de hârtie de calitate superioară, cu coperte colorate, ale căror ilustrații sunt în legătură cu una sau mai multe articole ale numărului respectiv.

Diversificarea tematicii revistei s-a continuat și pe perioada raportată. Astfel pe lângă rubricile consacrate („Enciklopédia” / „Enciclopedia” – pentru diferite tematici culturale, „Emlék-lapok” / „File de memorie” – pentru tematici legate de istorie, „Könyvesház” / „Casa cu cărți” – pentru tematici legate de apariții editoriale recente, „Színpad” / „Scena” – pentru articole despre teatru, muzică film etc., „Galéria” / „Galeria” – pentru articole despre arta plastică, „Vadrózsák” / „Flori de măcieș” – pentru articole etnografice, „Közösség” / „Comunitate” – pentru legate de viața și activitatea diferitelor comunități culturale și confesionale, ș. a. m. d.), au apărut numere tematice, cu accent pe anumite evenimente legate de cultura universală.

În perioada raportată revista a reușit să atragă noi colaboratori, specialiști în diferite domenii culturale.

Pe lângă edițiile regulate, lunare, apar și suplimente cu diferite tematici: cum sunt laudațiile oamenilor de cultură, laureați ai diverselor instituții culturale din Transilvania. Astfel au apărut în perioada raportată suplimentele, toate din fonduri extrabugetare:

„Erdővidék” / „Bazinul Baraolt” (nr. 1-2/2023, ediție dublă) – prin finanțare extrabugetară (Fundatia „Bethlen Gábor” – Budapesta, prin intermediul Asociației Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania);

„2023 erdélyi díjazottjai” / „Laureații anului 2023, din Transilvania” (nr. 4/2023) – prin finanțare extrabugetară (Fundatia „Communitas”);

„Szatmári svábok” / „Șvabi sătmăreni” (nr. 3/2023) – prin finanțare extrabugetară (Fundatia „Communitas”).

Toate aceste suplimente sunt distribuite cititorilor în mod gratuit.

Totodată, în perioada raportată, a apărut și un Calendar agricol pentru anul 2024, în 18.000 de exemplare, în colaborare cu Asociația Agricultorilor Maghiari din Județul Cluj / prin finanțare din bugetul propriu.

Pentru anul 2024 sunt în curs de redactare alte 4 (patru) suplimente, toate din surse extrabugetare, cu titlul

„Kászonok” / „Cașinii” (nr. 1/2024)

Colecție de partituri blockflöte, pentru elevi și tineri (nr. 2/2024)

„Fogaras vidéke” / „Țara Făgărașilor” (nr. 3/2024)

„2024 erdélyi díjazottai” / „Laureații anului 2024, din Transilvania” (nr. 4/2023) – urmând a fi redactat și editat la finele anului 2024.

Suplimentele revistei, care prezintă viața și activitățile culturale maghiare ale anumitor regiuni din Transilvania, au o popularitate mare în rândul cititorilor. Aceste suplimente apar prin proiecte de sponsorizări extrabugetare, și sunt distribuite gratuit.

Site-ul revistei (www.muvelodes.net), din perspectiva conținutului, este îmbunătățit permanent, fiind un factor deosebit de important în privința imaginii revistei. În perioada raportată s-a pus un accent deosebit pe afișarea/încărcarea imediată, atât pe site-ul revistei, cât și pe pagina Facebook a acesteia, a diferitelor articole ale revistei, precum și ale evenimentelor organizate de instituțiile culturale din Transilvania și din străinătate, oferind astfel informații proaspete tuturor doritorilor de cultură. Pentru a fi și mai atractiv, mai bogat în conținut și mai ușor de accesat, site-ul revistei (www.muvelodes.net) a fost total reconstruit, lansat în ajunul Crăciunului 2023, aflat încă în ajustări.

În perioada raportată site-ul revistei a fost accesat de peste 114.000 de vizitatori, fiind în creștere cu 35,7%, față de anul 2022, când s-au însumat peste 84.000 de accesări.

Redăm mai jos câteva statistici referitoare la site-ul revistei „Művelődés”, pentru anul 2023.

STATISTICĂ SITE <http://muvelodes.net/>

Perioada: 01.01.2023-31.12.2023.

Sursa: Google Analytics

– accesări site: 114.654

– medie accesări site/zi: 314

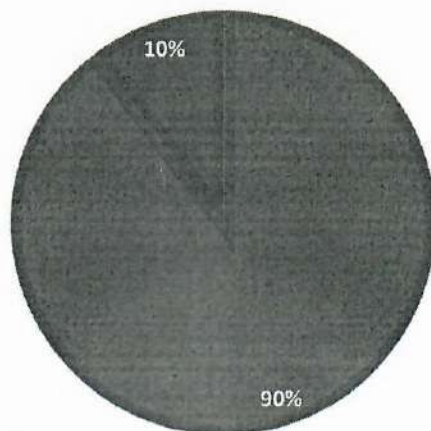
– vizualizări individuale 97.994

– medie timp alocat pt. studierea conținutului pe site: 2 minute și 53 secunde

89% dintre utilizatori revin pe site:

UTILIZATORI

■ Utilizatori noi ■ Utilizatori permanenți

Top accesări rubrici:

Enciclopedia: **21.128** accesări

Flori de măceș: **8298**

Galerie: **6332**

Comunitate: **5300**

Știință: **5832**

Evenimente: **5882**

File de memorie: **3348**

Casa cu cărți: **3862**

Editoriale: **3862**

Eroi de toate zilele: **2676**

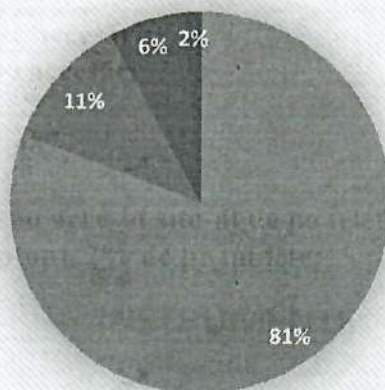
Timp liber: **1930**

Scenă: **2292**

La taifas: **468**

81% dintre utilizatori au accesat site-ul de pe platforme de căutare, 11% de pe rețelele de socializare, 6% prin accesare directă, 2% prin trimiteri de la surse indirecte:

CANALE DE ACCESARE

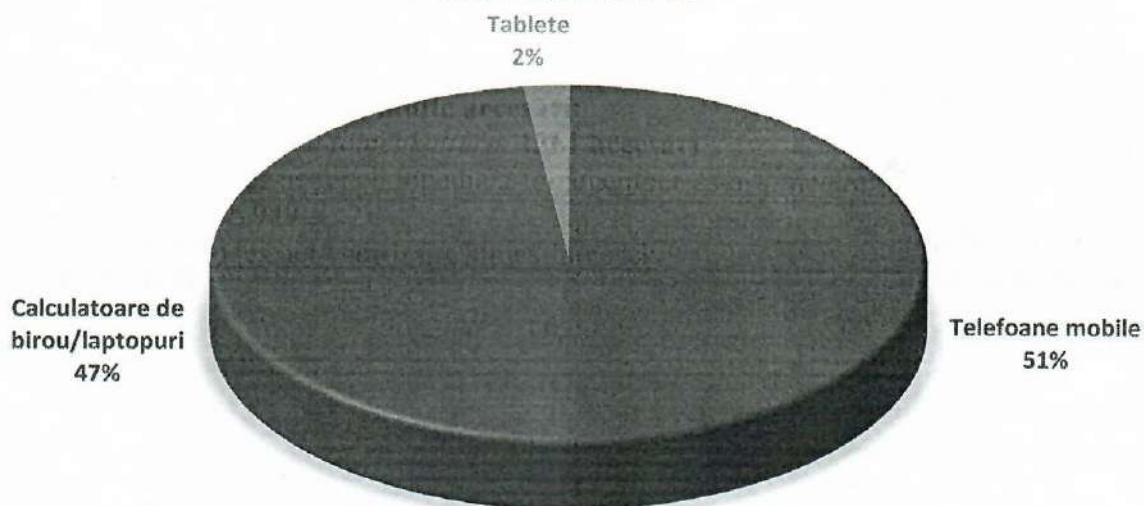
■ accesări de pe alte platforme ■ accesări de pe rețele de socializare
■ accesări directe ■ accesări de la surse indirecte

Zilele cu cele mai multe accesări:

- marți, 11.01.2023: **656 accesări**
- luni, 13.03.2023: **605**
- miercuri, 31.05.2023: **487**

51% dintre utilizatori au accesat site-ul de pe telefoane mobile, 47% de pe calculatoare (de birou sau laptop), 2% de pe tablete:

INSTRUMENTE

Top articole cu cele mai multe accesări:

A „tömegember” és a tömegkultúra: 1361 accesări

<https://muvelodes.net/enciklopedia/a-tomegember-es-a-tomegkultura>

Hímes hímesek: 949

<https://muvelodes.net/vadroszak/himes-himesek>

Kálnoky Tibor méltatása: 852

<https://muvelodes.net/m/kalnoky-tibor-meltatasa>

Régi magyar úrihírmzések: 747

<https://muvelodes.net/enciklopedia/regi-magyar-urihimzesek>

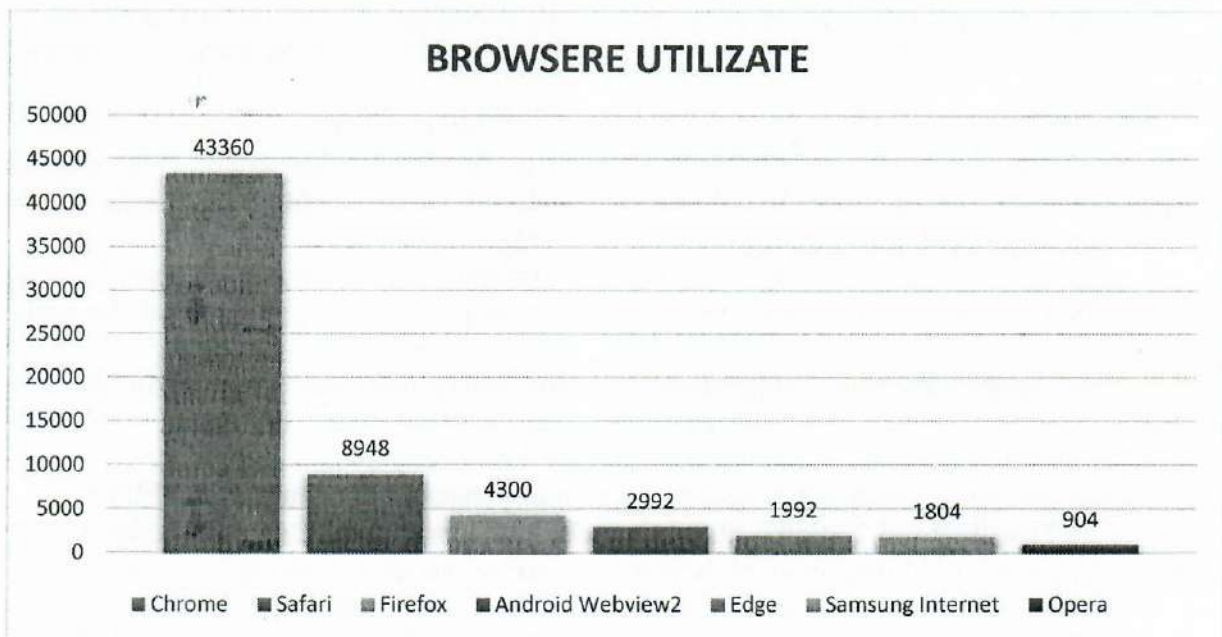
Bóné Vilmos méltatása: 635

<https://muvelodes.net/m/bone-vilmos-meltatasa>

Top țări cu cele mai multe accesări:

1. Ungaria: **36.752**
2. România: **19.554**
3. Statele Unite ale Americii: **4.580**
4. Germania: **1128**
5. Slovacia: **810**
6. Irlanda: **578**
7. Suedia: **448**
8. Austria: **428**
9. Serbia: **414**
10. Marea Britanie: **344**

Situația browserelor de pe care site-ul muvelodes.net a fost accesat:

4. Măsurile luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari

În perioada raportată o atenție deosebită a fost acordată evaluării corecte a mediului în care activează instituția, pentru a-i adecva componentele, atât în ceea ce privește prezentarea moștenirii culturale, cât și deschiderea către experimentele novatoare.

Dat fiind profilul și rolul ei, fiind totodată o instituție culturală publică, prin tematicile publicate revista „Művelődés” se adresează tuturor cititorilor, cunoscători de limbă maghiară, iar, prin intermediul site-ului său, s-au făcut și primii pași către cititorii de limbă română, prin încărcarea pe site-ul revistei a unor materiale în limba română, pe lângă rezumatele lunare ale ei.

În perioada raportată revista a apărut regulat, lunar, în câte 900 de exemplare, la preț de vânzare de 5 lei bucata.

Relațiile de specialitate dintre instituție cu toate organele de presă de limbă maghiară din România este permanentă.

Prezentarea lunară a revistei este permanentă în toată presa de limbă maghiară din Transilvania. Lunar se distribuie către toate redacțiile sumarul celui mai recent număr al revistei „Művelődés”.

S-a îmbunătățit în mod permanent site-ul revistei: www.muvelodes.net și pagina Facebook a revistei. După cum am menționat, pentru a fi și mai atractiv, mai bogat în conținut și mai ușor de accesat, site-ul revistei a fost total reconstruit, și se află în curs de ajustări.

Colectivul redacției încarcă permanent atât pe site-ul revistei, cât și pe pagina Facebook, cele mai noi informații legate de mai toate evenimentele culturale din Transilvania, pentru a facilita accesul la conținutul revistei oricărui doritor de lectură culturală. Pe lângă aceasta, instituția are în grijă și trimiterea numerelor revistei la mai multe instituții de cultură, pentru ca acestea să ajungă la cititorii obișnuiți cu lectura în format tipărit. Astfel:

– la Biblioteca Națională a României din București trimitem lunar câte 6 exemplare ale revistei;

– la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” trimitem lunar câte 2 exemplare ale revistei;

– la Biblioteca Județeană Cluj „Octavian Goga” trimitem lunar câte un exemplar al revistei, acesta fiind pusă la dispoziția cititorilor în sala de lectură;

– la Biblioteca Orășenească din Gheorghieni trimitem lunar câte un exemplar al revistei, acesta fiind pusă la dispoziția cititorilor în sala de lectură;

– prin contract (abonament) lunar câte 100 de exemplare din revistă au fost cumpărate de Centrul Cultural al Județului Harghita, și distribuite la bibliotecile și instituțiile culturale din acest județ;

– în aceleași condiții contractuale lunar câte 78 de exemplare sunt trimise Centrului Cultural Județean Covasna, aceste exemplare fiind distribuite bibliotecilor și caselor de cultură din județ, iar alte câte 351 de exemplare la bibliotecile publice din Ungaria, prin Distribuitorul Național al Bibliotecilor din această țară;

– la Institutul Cultural Maghiar „Liszt” din Tallinn (Liszt Institut – Ungari Kultuuri Keskus Tallinn, Estonia) trimitem lunar câte un exemplar, acesta fiind pus la dispoziția cititorilor;

– la Departamentul de Finugistică din cadrul Universității din Tartu (Tartu Ülikool), Estonia, trimitem lunar câte un exemplar, acesta fiind pus, în cadrul bibliotecii departamentului, la dispoziția studenților și cadrelor didactice;

– de asemenea mai trimitem exemplare și unor personalități culturale din Tallinn;

– la Distribuitorul Național al Bibliotecilor din Ungaria trimitem lunar câte 351 de exemplare, acestea fiind distribuite bibliotecilor și instituțiilor de cultură din Ungaria;

– la Fundația „Communitas” trimitem lunar câte 50 de exemplare;

– în perioada raportată au apărut 4 suplimente ale revistei, din fonduri extrabugetare, atrase prin sponsorizări și proiecte. Aceste suplimente sunt:

„Erdővidék” / „Bazinul Baraolt” (nr. 1-2/2023, ediție dublă) – prin finanțare extrabugetară (Fundația „Bethlen Gábor” – Budapesta, prin intermediul Asociației Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania);

„2023 erdélyi díjazottjai” / „Laureații anului 2023, din Transilvania” (nr. 4/2023) – prin finanțare extrabugetară (Fundația „Communitas”);

„Szatmári svábok” / „Șvabi sătmăreni” (nr. 3/2023) – prin finanțare extrabugetară (Fundația „Communitas”).

Toate aceste suplimente sunt distribuite cititorilor în mod gratuit.

Totodată, în perioada raportată, a apărut și un Calendar agricol pentru anul 2024, în 18.000 de exemplare, în colaborare cu Asociația Agricultorilor Maghiari din Județul Cluj.

Ca o inițiativă novatoare, în colaborare cu Asociația Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania, Editura Polis, din Cluj-Napoca, și Agenția Culturală „Petőfi”, din Budapesta, am editat o colecție enciclopedică, din cele mai interesante, legate de cultură generală, personalități marcante ale culturii maghiare din Transilvania, istorie și istorice locală, articole publicate în revista „Művelődés”, în perioada 1990–2022. Colecția, intitulată „Művelődés Enciklopédia” / Enciclopedia „Művelődés” I–IV., este formată din 4 volume, din care volumul I. conține articole din perioada 1990–1997, volumul al II-lea din perioada 1998–2005, volumul al III-lea din perioada 2006–2013, iar volumul al IV-lea din perioada 2014–2022, însumând în total 1972 pagini, bogat ilustrate. Colecția a fost lansată cu prilejul Zilelor Culturale Maghiare din Cluj-Napoca, precum și la Târgul de Carte din luna noiembrie, tot la Cluj-Napoca.

Urmare măsurii novatoare, implementată în luna iulie 2021, rezumatul celui mai recent număr al revistei se trimite în continuare în limba română și Serviciului Relații Publice, din cadrul Consiliului Județean Cluj. Astfel rezumatele numerelor revistei „Művelődés” apar regulat în edițiile Revistei Presei, fiind totodată încărcate și pe site-ul revistei.

În perioada raportată au fost reluate seratele „Művelődés”, organizate lunar la Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, din Cluj-Napoca.

5. Grupurile-țintă ale activităților instituției

Beneficiarii direcți ai activităților instituției, atât prin intermediul articolelor publicate în revistă, cât și prin evenimentele, la care instituția este inițiator, organizator sau/și co-organizator, respectiv partener media, sunt oamenii doritori de cultură.

Instituția, prin toate acțiunile și demersurile culturale, pe care le are și la care ia parte, are menirea de a populariza cultura, de a stârni interesul tuturor categoriilor sociale și de vârstă, față de cultură, indiferent de pregătirea lor profesională. Astfel instituția se adresează tuturor intelectualilor, întreprinzătorilor cu studii medii sau/și superioare, studenților, îndeosebi celor de la specializările din domeniile științelor umane, elevilor din clasele liceale, profesorilor, învățătorilor, animatorilor culturali. Instituția asigură accesul la lectura culturală de calitate.

De asemenea, un alt grup de țintă sunt tinerii specialiști din domeniul culturii, cărora li se oferă în permanență posibilitatea de a publica pe paginile revistei.

În acest sens, aidoma anilor precedenți, instituția are legături profesionale cu cadrele și cu studenții de la facultățile de specialitate (jurnalism, comunicare, filologie, istorie etc.).

Ca dovadă a acestor inițiative, revista a avut și are atât cititori, cât și autori de toate vârstele, de la elevi până la persoane octogenare, nonagenare chiar.

6. Profilul beneficiarului actual

Cele mai constante categorii de beneficiari ai instituției sunt autorii și cititorii revistei: personalități culturale din țară și din afara ei, elevi, studenți, cadre didactice din învățământul preuniversitar și universitari. Internetul, cu posibilitățile sale, facilitează accesul publicului tânăr la materialele publicate în revistă, precum și la evenimentele culturale, la care instituția este organizatoare sau/și participă în parteneriat.

Activitate permanentă este atragerea și a altor categorii de public prin proiectele instituției.

B. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACTIVITĂȚII PROFESIONALE A INSTITUȚIEI

1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității

Pe baza obiectivelor cuprinse în contractul de management obiectivul principal de activitate este editarea lunară a revistei culturale „Művelődés” și suplimentele sale. În perioada raportată au apărut 12 numere, lunar câte una, precum și 4 suplimente ale revistei, tipărite și difuzate conform contractelor și abonamentelor.

Conținutul fiecărui număr al revistei este încărcat pe site-ul instituției, rezumatul tuturor numerelor de revistă este difuzat tuturor redacțiilor de limbă maghiară, din România, totodată rezumatele tuturor numerelor de revistă, în limba română (**vezi ANEXA**), sunt încărcate și publicate atât pe site-ul revistei, cât și prin intermediul Revistei Presei al Direcției Administrație și Relații Publice, Serviciul Relații Publice, din cadrul Consiliului Județean Cluj.

Ca urmare a înnoirii, a îmbunătățirii atât a conținutului, cât și al aspectului revistei (paginație nouă, coperti colorate, tipărire pe hârtie de calitate superioară), a crescut interesul colaboratorilor față de revistă, publicația fiind mai atractivă atât în rândul tinerilor, cât și în cel al persoanelor mai în vârstă și personalităților de cultură din țară și de peste hotare.

În anul 2016 a fost întocmit un nou ROF al instituției, aprobat de Consiliul Județean Cluj, fiind și astăzi nemodificat. Acest ROF a fost actualizat, fiind în curs de aprobare de către Consiliul Județean Cluj

Actualizarea Fișelor de post este în curs de finalizare, fiind corelate cu noul ROF.

Consiliul Consultativ al revistei este alcătuit din 5 personalități de seamă ale vieții culturale maghiare din România. În perioada raportată Consiliul Consultativ și cel Administrativ au ținut trimestrial ședințe legate de activitatea instituției și conținutul revistei, membrii instituției consultându-se săptămânal ori în sistem face to face, ori on-line.

2. Orientarea activității profesionale către beneficiari

În perioada raportată revista „Művelődés” a avut un conținut valoros, colorat, atractiv publicului-țintă. Majoritatea articolelor sunt scrise într-un limbaj simplu, ușor de înțeles și accesibil tuturor cititorilor.

Autorii provin din diferite domenii de specialitate, astfel și articolele publicate au a varietate mare și atractivă pentru toți cititorii doritori de cultură.

În cadrul tuturor întâlnirilor cu cititorii, membrii colectivului redacțional au avut și au posibilitatea de a se întâlni atât cu beneficiarii direcți, adică cititorii, cât și cu autorii multor articole publicate în revistă. Rodul acestor întâlniri și legături profesionale este diversificarea și calitatea superioară a materialelor publicate atât în revistă, cât și în suplimentele ei.

3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse

Una dintre acțiunile principale ale revistei, în perioada raportată, a fost orientarea către tinerele talente. În acest sens rubrica „Hétköznapi hőseik” / „Eroi de toate zilele” a avut, și avem nădejdea că și în viitor va avea același succes, deoarece implică generația foarte tânără: elevii din învățământul preuniversitar, uneori chiar gimnazial, care, sub îndrumarea a câte unui dascăl, publică reportaje-portret despre oameni de cultură cvasi-necunoscuți (învățători, profesori, animatori culturali, preoți etc.), dar care și-au dedicat toată viața popularizării și răspândirii culturii în mediul lor local sau/și regional. Astfel, prin intermediul acestor tineri, publicul cititor, atât la nivel local, cât și la scară largă, internațională, poate cunoaște viața și activitatea acestor oameni-model, inimoși, dedicați trup și suflet culturii și comunităților lor.

C. ORGANIZAREA/SISTEMUL ORGANIZAȚIONAL AL INSTITUȚIEI

1. Măsurile de organizare internă

Deciziile emise de conducerea instituției în anul 2023 sunt următoarele:

- decizie nr. 53/04.01.2023, privind acoperirea deficitului bugetar al anului 2022, în suma de 5804,67 lei, din excedentul bugetar al anului 2021, în suma de 5804,67 lei;
- decizie nr. 54/04.01.2023, privind componența comisiei de inventariere din cadrul Revistei „Művelődés”, pentru anul 2023;
- decizie nr. 55/04.01.2023, privind formularele cu regim special;
- decizie nr. 56/06.02.2023, privind evaluarea salariaților din cadrul redacției Revistei „Művelődés”;
- decizie nr. 57/31.03.2023, privind încetarea contractului individual de muncă al doamnei Mureșan Mărioara Elena, din funcția de economist contabilitate, în baza art. 56. lit. i din Codul Muncii, începând cu data de 01.04.2023;
- decizie nr. 58/31.03.2023, privind angajarea doamnei Szilveszter Editha, în funcția de economist contabilitate, gradul profesional IA, gradația 5, de la data de 01.04.2023, până la data de 30.06.2023 inclusiv.
- decizie nr. 59/31.03.2023, privind prelungirea contractului individual de muncă al doamnei Faur Ofelia Corina, economist resurse umane, începând de la data de 01.04.2023 până la data de 31.12.2023 inclusiv;
- decizie nr. 60/01.04.2023, privind desemnarea salariaților pentru efectuarea plăților din conturile deschise la Trezoreria Municipiului Cluj-Napoca;
- decizie nr. 61/30.06.2023, privind prelungirea contractului individual de muncă al doamnei Szilveszter Editha, în funcția de economist contabilitate, de la data de 01.07.2023, până la data de 31.12.2023 inclusiv;
- decizie nr. 62/19.12.2023, privind prelungirea contractului individual de muncă al doamnei Szilveszter Editha, în funcția de economist contabilitate, de la data de 01.01.2024, până la data de 31.12.2024 inclusiv;
- decizie nr. 63/19.12.2023, privind prelungirea contractului individual de muncă al doamnei Faur Ofelia Corina, în funcția de economist resurse umane, de la data de 01.01.2024, până la data de 31.12.2024 inclusiv;
- decizie nr. 64/18.12.2023, privind stabilirea prețului de vânzare al revistei „Művelődés”, prețul nu majorează de la nivelul de 5 pentru un exemplar, nici prețul unui abonament anual în valoare de 60 de lei/an;
- decizie nr. 65/18.12.2023, privind stabilirea prețului de inventar al suplimentelor revistei „Művelődés”: „Szatmári svábok” / „Șvabi sătmăreni”, respectiv „2023 erdélyi díjazottai” / „Laureații anului 2023 din Transilvania”, prețul acestor suplimente fiind de 12,74 lei bucata;
- decizie nr. 66/18.12.2023, privind stabilirea prețului de inventar și cel de vânzare al colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV, după cum urmează: prețul colecției „Enciklopédia”, volumele I–IV, realizate de redacția revistei „Művelődés”, este de 60 lei/volum, respectiv 240 lei/serie (volumele I–IV); tirajul de 300 bucăți/volum, adică în total 1200 de exemplare, se preia în actele contabile ale revistei „Művelődés”, în valoare totală de 69.198,00 lei, și vor fi predate spre distribuire;
- decizie nr. 67/18.12.2023, privind stabilirea prețului Calendarului agricol pe anul 2024, după cum urmează: prețul calendarului agricol, realizat de redacția revistei „Művelődés”, pentru anul 2024, se stabilește la nivelul de 2,69 lei/bucată, respectiv 2,8245 lei/bucată cu TVA 5% inclus; tirajul de 18.000 exemplare se preia în actele contabile ale revistei „Művelődés”, în valoare totală de 50.841,00 lei (cu TVA 5% inclus), și vor fi predate spre distribuire.

Începând de la data de 1 iulie 2019 postul de economist este ocupat în proporție de $\frac{3}{4}$ (6 ore/zi) pe probleme financiare, iar deoarece s-au multiplicat problemele legate de resursele umane ale instituției, tot de data de la 1 iulie 2019, în proporție de $\frac{1}{4}$ (cu 2 ore/zi) colaborăm

cu un specialist pe resurse umane. Această structură se păstrează și în momentul de față, contractele aferente s-au reînnoit.

Colectivul redacțional este verificat anual de către specialiști de la medicina muncii.

Colectivul redacțional este instruit trimestrial de specialiști în domeniul protecției muncii și PSI.

În perioada raportată a fost efectuat evaluarea colectivului de redacție.

Conform noului ROF numărul membrilor consiliului consultativ este format din 5 (cinci) persoane. Membrii Consiliului Consultativ, conform ROF, sunt consultați la aproape fiecare apariție a revistei. Consiliul Consultativ și cel Administrativ se întrunesc în ședințe trimestriale, ocazie cu care se întocmesc procese verbale de ședință.

Colectivul redacțional și-a desfășurat activitatea în ședințe on-line săptămânale, respectiv face to face, bisăptămânale, stabilindu-se tematica numerelor de revistă și discutându-se fiecare manuscris.

2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne

Regulamentul de Organizare și Funcționare al instituției a fost aprobat în anul 2016. În perioada raportată instituția a funcționat pe baza acestui document. Urmare recomandărilor Serviciului de Audit Intern, din cadrul Consiliului Județean Cluj, ROF-ul a fost actualizat, și se află în curs de aprobare, de către Consiliul Județean Cluj.

3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere

În perioada raportată Consiliul Administrativ și Consiliul Consultativ s-au întrunit de 3 ori, după cum urmează: 11.13.2023, 06.12.2023 și 18.12.2023.

În cadrul acestor ședințe s-a aprobat noul ROF al entității, s-a stabilit prețul Colecției „Művelődés Enciklopédia” / Enciclopedia „Művelődés” I–IV., al calendarului agricol pe anul 2024, s-a aprobat prelungirea contractelor de muncă al doamnelor Faur Ofelia-Corinna, economist resurse umane și Szilveszter Editha, economist contabilitate, și s-a hotărât acordarea Premiului de Excelență „Művelődés” studentei UBB, Szentes Stefánia.

4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare);

În perioada raportată instituția a avut și are 6 (șase) posturi, din care funcții de conducere: 1 (unu), funcții de execuție: 5 (cinci), după cum urmează:

manager-redactor șef – 1 post,
redactor rubrică cultură generală – 1 post,
redactor rubrică cultură populară – 1 post,
economist – 1 post,
administrator – 1 post,
fotoreporter – 1 post.
Nu există posturi vacante.

Este de menționat faptul că începând de la data de 01.07.2019, postul de economist este ocupat în proporție de $\frac{3}{4}$ (6 ore/zi) pe probleme financiare, iar deoarece s-au multiplicat problemele legate de resursele umane ale instituției, tot de data de la 01.07.2019, în proporție de $\frac{1}{4}$ (2 ore/zi) colaborăm cu un specialist pe resurse umane.

Este de menționat faptul că începând de la data de 01.07.2019, postul de economist este ocupat în proporție de $\frac{3}{4}$ (6 ore/zi) pe probleme financiare, iar deoarece s-au multiplicat activitățile și sarcinile legate de resursele umane ale instituției, tot de data de la 01.07.2019, în proporție de $\frac{1}{4}$ (2 ore/zi) postul este ocupat de un specialist pe resurse umane.

Cursuri: redactorii au luat parte la întâlnirea de perfecționare, anuală, organizată Uniunea Ziariștilor Maghiari din România

Promovări: nu a fost cazul.
Motivare/sanționare: nu a fost cazul.

4.1. Propuneri de reglementare prin acte normative, înaintate autorității în perioada raportată, după caz.

Nu a fost cazul.

4.2. Delegarea responsabilităților: activitatea consiliilor de conducere după caz, ale celorlalte organe colegiale, modificarea limitelor de competențe în cadrul conducerii pe perioada evaluată etc.

Nu a fost cazul.

4.3. Perfecționarea personalului – cursuri de perfecționare pentru conducere și restul personalului.

Nu a fost cazul. În perioada raportată nu au avut loc cursuri de perfecționare adecvate pentru cadrele instituției, ținând cont de incertitudinile cauzate de pandemia COVID-19.

5. Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncionalizări ale spațiilor

5.1. Spațiul pus la dispoziția instituției, de către Asociația Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania, se află în incinta Casei Memoriale „Szabédi László”, din Cluj-Napoca, la adresa str. Gh. Lazăr nr 30. Cele două încăperi, puse la dispoziția instituției, sunt folosite prin contract de comodat, conform legii civile, prin care instituția contribuie la cheltuielile aferente (încălzire, apă-canal, curent electric, etc.) la funcționarea sediului. Spațiul folosit de instituție, pentru activitatea redacțională/editorială, este suficient, dar nu și pentru depozitarea/păstrarea adecvată a colecțiilor și a arhivei proprii.

5.2. A fost efectuată inventarierea patrimoniului instituției în fiecare an.

5.3. Au fost achiziționate următoarele obiecte de inventar:

Nu a fost cazul.

6. Măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată

Recomandările formulate de către Serviciul de Audit Intern, din cadrul Consiliului Județean Cluj, sunt în curs de implementare.

Pe baza legii nr. 307 din 12 iulie 2006, sectorul de apărare împotriva incendiului din cadrul instituției este organizat și verificat trimestrial.

Colectivul instituției este verificat anual de către specialiștii de la medicina muncii.

D. SITUAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ A INSTITUȚIEI

1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate

Tabelul managementului economico-financiar: mii lei

Nr. crt.	Indicatori	Buget inițial 2023	Buget final rectificat 2023	Realizat 2023
0	1	3	4	5

1	Total venituri, din care:	544,00	581,90	562,90
	1.a Venituri proprii, din care	20,00	27,90	25,11
	1.a.1 venituri din activitatea de bază	20,00	20,00	17,21
	1.a.2 surse atrase (fonduri nerambursabile)	-	-	-
	1.a.3 sponsorizări	0,00	7,90	7,90
	1.a.4 alte venituri proprii/Excedent 01.01.22	0,00	0,00	0,00
	1.b Subvenții	524,00	554,00	537,79
	1.c Alte venituri	-	-	-
2	Total cheltuieli din:	544,00	581,90	562,90
	2.a Venituri proprii, din care:	20,00	27,90	25,11
	2.a.1 venituri din activitatea de bază	20,00	20,0	17,21
	2.a.2 surse atrase (fonduri nerambursabile)	0	0	0
	2.a.3 sponsorizări	0	7,9	7,90
	2.a.4 alte venituri proprii//Excedent 01.01.22	0,00	0,00	0,00
	2.b Subvenții	524,00	554,00	537,79
	2.c Alte venituri	-	-	-

1.1 Sursa de finanțare a cheltuielilor:

	Total	Buget rectificat 2023 ¹				Total	Realizat 2023			
		Cheltuieli de personal	Bunuri și servicii	d.c. alte chelt. ²	Cheltuieli de capital		Cheltuieli de personal	Bunuri și servicii	d.c. alte chelt. ²	Cheltuieli de capital
Total cheltuieli din:	581,90	409,00	172,90	0,75	-	562,90	405,07	157,83	0,75	-
Venituri proprii	27,90	-	27,90	0,75	-	27,90	-	27,90	0,75	-
Subvenții	554,00	409,00	145,00	0,0	-	535,00	405,07	129,93	0,00	-
Alte surse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1 la data întocmirii prezentei

2 Cheltuieli efectuate în cadrul raporturilor contractuale, altele decât contractele de muncă (drepturi de autor, drepturi conexe, contracte și convenții civile)

2. Indicatori de performanță

Nr. crt.	Indicatori	U.M.	Program 2023 (cf. BVC)	Realizat 2023	Grad de realizare	Coef. de ponderare	Grad de realizare total ponderat
1.	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri proprii- cheltuieli de capital/nr. de beneficiari)	lei	6,73	4,87	138,19	0,1	0,138
2.	Fonduri nerambursabile atrase	lei	7000	7000	100,00	0,1	0,100
3.	Număr de activități educaționale	nr.	1	1	100,00	0,1	0,1
4.	Număr de apariții media (exclusiv comunicatele de presă)	nr.	12	12	100,00	0,05	0,05
5.	Număr de beneficiari neplătitori, inclusiv on line	nr.	70.000	115.624	165,18	0,05	0,083
6.	Număr de beneficiari plătitori	nr.	10.800	12.000	111,11	0,1	0,11
7.	Număr de reprezentări/expoziții	nr.	2	1	50,00	0,1	0,05
8.	Număr de proiecte	nr.	37	40	108,1	0,1	0,11
9.	Gradul de acoperire din venituri proprii (total venituri, exclusiv subvențiile) a cheltuielilor instituției	%	4,8	5,0	104,2	0,2	0,208
10.	Gradul de îndeplinire a recomandărilor /măsurilor auditorilor interni/externi (recomandări implementate în anul curent/ total recomandări pentru anul curent)	%	0	0	0	100	0

E. STRATEGIA, PROGRAMELE ȘI IMPLEMENTAREA PLANULUI DE ACȚIUNE PENTRU ÎNDEPLINIREA MISIUNII SPECIFICE INSTITUȚIEI, CONFORM SARCINILOR FORMULATE DE AUTORITATE

Propuneri pentru perioada următoare și pentru întreaga perioadă de management:

1. Viziune

Ne dorim ca instituția să funcționeze ca instituție culturală, cu un rol tot mai activ și complex de spațiu comunitar veritabil, respectiv ca partener cultural și socio-cultural real într-o sferă geografică și instituțional-organizațională cât mai largă.

2. Misiune

Instituția este una de cultură, aflată în serviciul societății, deschisă atât oamenilor de cultură și de știință, cât și publicului larg, doritor de cultură. Instituția publică, conservă, cercetează, prin intermediul articolelor, eseurilor, studiilor, interviurilor, reproducerilor de artă, valorile culturale/spirituale ale existenței și evoluției culturii și științei umane, din cele

mai vechi timpuri până în contemporaneitate. Materialele revistei „Művelődés” sunt publicate și promovate/popularizate în scopul cunoașterii, al educării și al recreerii.

Misiunea importantă a instituției este punerea în valoare a patrimoniului cultural-științific, regional, național și universal în scopul cunoașterii, al educării, al descoperirii și al promovării tinerelor talente.

3. Obiective (generale și specifice)

3.1. Obiectivul general este transformarea instituției într-un organ de presă culturală modernă, deschisă oamenilor de cultură și de știință, dar și publicului larg, doritor de cultură generală.

3.2. Obiectivele specifice

Printre obiectivele specifice se pot enumera următoarele:

- promovarea, pe plan național și internațional, prin intermediul revistei, a valorilor culturale autohtone și universale;
- creșterea numărului de cititori (abonați, site, Facebook), creșterea accesului publicului la revistă;
- diversificarea rubricilor și ale articolelor, asigurarea diversificării ofertei culturale, care se adresează grupului țintă.
- publicarea cuprinsului fiecărui număr al revistei și în limba română.

4. Strategia culturală, pentru întreaga perioadă de management

Strategia culturală vizează dezvoltarea instituției, ținând cont de capacitatea proprie a acesteia și de evoluția mediului economic (mai ales piața).

- direcțiile de acțiune sunt date de sarcinile specifice de management, și anume:
- promovarea în revistă, pe plan național și internațional, a valorilor culturale autohtone și universale;
- facilitarea și creșterea accesului cititorilor la articolele publicate prin presa tipărită, prin site și prin Facebook;
- asigurarea diversificării tematicilor culturale care apar în revistă.

5. Strategia și planul de marketing

Principalele obiective de marketing propuse pentru următoarea perioadă de management:

- promovarea instituției în mediile locală, națională și internațională;
- reconstrucția site-ului instituției, pentru a fi și mai atractivă și pentru a facilita și mai mult căutarea pe diverse domenii (teme, rubrici, autori, numere de revistă, suplimente etc.);
- promovarea instituției pe rețeaua de socializare Facebook;
- promovarea instituției în mediile electronice (radio și TV), continuarea colaborării cu toate organele de presă;
- organizarea a cât mai multor întâlniri cu cititorii la Cluj-Napoca și în alte localități din țară și de peste hotare;
- decernarea în continuare a Premiului de Excelență „Művelődés”, acordarea anuală a acestei distincții, pe baza propunerilor Consiliului Consultativ, autorilor celor mai valoroase și mai interesante materiale scrise sau/și fotografiate ale revistei, pentru anul respectiv.

6. Programe propuse pentru următoarea perioadă de management

Nr.	Denumire program	Descriere	Scopul	Grupul țintă	Observații Anul realizării	
					2023	2024
1.	Rev.	Redactare		Cititorii	12/12	12

	„Művelődés”	, editare difuzare			Realizat	
2.	Suplimente	Redactare , editare difuzare	Extinderea tematicii revistei, atragerea de noi cititori	Cititori	4/4 Realizat	4
3.	Organizarea anual a câte 2 expoziții la Cluj-Napoca sau/și alte localități			Tinerele talente, populația din Cluj-Napoca sau/și alte localități	2/2	2
4.	Prezentarea revistei, și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe			Populația din Cluj-Napoca, jud. Cluj, și alte județe	10/12 Realizat	10
5.	Participare la cel puțin o conferință internațională		Reprezentarea revistei la aceste foruri	Revista „Művelődés” și cititorii ei	1/1 Realizat	1
6.	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România	Prilejul de colaborare cu specialiști	Acumulare de experiență	Redacția „Művelődés” și cititorii	2/2 Realizat	2
7.	Serate „Művelődés”	expuneri culturale	Întâlnirea autorilor cu cititorii	Redacția „Művelődés” și cititorii	2/2 Realizat	2
8.	Redactare de cărți după posibilitate (colecția „Enciklopédia” / „Enciclopedia” în 4 volume)	Redactare , editare, difuzare	Păstrarea celor mai valoroase conținuturi în cărți, atragerea de noi cititori	Cititorii	4/4 Realizat	2

7. Proiecte din cadrul programelor

Nr.	Denumire proiect	Tip proiect	Grupul țintă
1.	Revista „Művelődés” redactare, editare difuzare.	mare	Cititorii
2.	Suplimente redactare, editare difuzare.	mediu	Cititorii
3.	Organizarea anual a câte 2 expoziții la Cluj-Napoca sau/și în alte localități.	mic	Tinerele talente, populația din Cluj
4.	Prezentarea revistei și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe, întâlniri cu cititorii.	mic	Populația din Cluj-Napoca, jud. Cluj și alte județe
5.	Participare la cel puțin o conferință internațională.	mic	Revista „Művelődés” și cititorii ei
6.	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România.	mic	Redacția „Művelődés” și

			cititorii
7.	Serate „Művelődés”.	mic	Red. „Művelődés”, cititorii și autorii
8.	Lansarea colecției „Művelődés enciklopédia” / „Enciclopedia Művelődés” în localități din țară și din alte țări.	mediu	Cititorii
9.	Redactarea și editarea unui volum „Enciclopedia Művelődés”, în limba română	mare	Cititorii
10.	Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulat „Kázonok” / „Cașinii”.	mic	Cititorii
11.	Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulat „Fogaras és vidéke” / „Țara Făgărașului”.	mic	Cititorii
12.	Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulat Colecție de partituri blockflöte.	mic	Cititorii, mai ales elevii și tinerii

8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management

În domeniul resurselor umane se vor continua activitățile care țin în mod direct de acest tip de management: utilizarea eficientă a resurselor umane și continuarea planului de formare profesională.

În ceea ce privește managementul economic-financiar se vor continua demersurile în vederea atragerii de finanțări și co-finanțări naționale și/sau internaționale.

Se vor identifica resurse pentru finanțarea drepturilor (onorariului) de autor, factor de motivație atât al autorilor/colaboratorilor actuali, cât și al celor viitori.

În privința managementului administrativ se vor monitoriza și actualiza procedurile operaționale.

Se vor continua parteneriatele existente cu instituțiile de cultură din Cluj-Napoca și din alte localități, se vor face demersuri pentru încheierea de noi parteneriate.

F. EVOLUȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ A INSTITUȚIEI, PENTRU URMĂTOAREA PERIOADĂ DE MANAGEMENT, CU MENȚIONAREA RESURSELOR FINANCIARE NECESARE DE ALOCAT DE CĂTRE AUTORITATE.

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare:

(lei)

Nr. crt.	Categorii	Buget initial 2023	Buget estimat 2024
1.	TOTAL VENITURI, din care	544.000	652.000
	1.a. venituri proprii, din care	20.000	20.000
	1.a.1. venituri din activitatea de bază	20.000	20.000
	1.a.2. surse atrase	0	0
	1.a.3. alte venituri proprii	0	0
	1.b. subvenții/alocații	524.000	632.000
	1.c. alte venituri		
2.	TOTAL CHELTUIELI, din care:	544.000	652.000
	2.a. Cheltuieli de personal, din care,	404.000	432.000
	2.a.1. Cheltuieli cu salariile	396.500	424.000
	2.a.2. Alte cheltuieli de personal	7.500	8.000

2.b. Cheltuieli cu bunuri și servicii, din care	140.000	220.000
2.b.1. Cheltuieli pentru proiecte	105.000	175.000
2.b.2. Cheltuieli cu colaboratorii	0	0
2.b.3. Cheltuieli pentru reparații curente	0	0
2.b.4. Cheltuieli de întreținere	32.000	40.000
2.b.5. Alte cheltuieli cu bunuri și servicii	3.000	5.000
2.c. Cheltuieli de capital	0	0

2. Numărul estimat al beneficiarilor pentru următoarea perioadă a managementului:

Nr. crt.	Denumire	Realizat anul 2023	Estimat anul 2024
1.	Nr. total estimat, din care	>115.400	>122.100
2.	Cititori revistă	900	900
3.	Cititori carte/cărți	500	1200
4.	Cititori online	>114.600	>120.000

3. Analiza programului minimal realizat pentru perioada raportată:

Nr.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului estimat/realizat	Denumirea proiectului	Buget prevăzut pe program/ Realizat (lei)
Anul III, 2023					
1.	Revista „Művelődés”	Apariția revistei „Művelődés” redactare, editare difuzare	12/12	Revista „Művelődés”	58.000
2.	Suplimente	redactare, editare difuzare	4/4	Suplimente redactare, editare difuzare	10.000
3.	Expoziție	Organizarea anuală a câte 2 expoziții	2/2	Organizare de expoziții la Cluj-Napoca și Sf. Gheorghe	1.000
4.	Întâlniri cu cititorii	Prezentarea revistei și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe	10/13	Întâlniri cu cititorii	1.000
5.	Conferințe	Participare la o conferință	1/1	Participare conferință	0

		internațională			
6.	Întâlnirea ziariștilor	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România	1/1	Tabăra ziariștilor	0
7.	Serate culturale	Întâlniri autori/cititori	2/2	Serate „Művelődés”	2.000
8.	Cărți – Művelődés Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I – IV.	Redactare, editare	4/4	Cărți	3.800
9.	Calendar agricol pe anul 2024	Redactare, corectură, editare, inclusiv tipărire	1/1	Calendar agricol pe anul 2024	53.000
10.	Utilități, întreținere, deplasări	Cheltuieli aferente realizării programului minimal			31.200
	Total		37/40		160.000

4. Pentru perioada următoare:

Nr.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului	Denumirea proiectului	Buget prevăzut pe program (lei)
	Anul IV, 2024				
1.	Revista „Művelődés”	Apariția revistei „Művelődés” redactare, editare difuzare	12	Revista „Művelődés”	142.500
2.	Suplimente	redactare, editare difuzare	4	Suplimente redactare, editare difuzare	12.000
3.	Expoziție	Organizarea anual a câte 2 expoziții la Cluj-Napoca	2	Organizare de expoziții la Cluj-Napoca	1.500
4.	Întâlniri cu cititorii	Prezentarea revistei, și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe	10	Întâlniri cu cititorii	1.500
5.	Conferințe	Participare la o conferință internațională	1	Participare conferință	1.500
6.	Întâlnirea ziariștilor	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România	1	Tabăra ziariștilor	1.500

7.	Serate culturale	Întâlniri autori/cititori	2	Serate „Művelődés”	1.500
8.	Cărți	Redactare, editare	1	Cărți	3.000
9.	Calendar agricol pe anul 2025	Redactare, corectură, editare, inclusiv tipărire	1	Calendar agricol pe anul 2025	53.000
10.	Utilități, întreținere, deplasări	Cheltuieli aferente realizării programului minimal			31.200
	Total		34		165.000

5. Priorități și activități conform programului de management

5.1. Prioritățile pentru perioada de raportare au fost:

- redactarea și editarea, apariția regulată, lunară, a numerelor revistei, din fonduri bugetare;
- redactarea și editarea, apariția regulată a suplimentelor revistei, din proiecte extrabugetare;
- redactarea și editarea unei serii de carte/antologii tematice, din proiecte extrabugetare;
- participarea la evenimente culturale atât în țară, cât și în afara ei, cu accent pe evenimentele organizate în județul Cluj;
- păstrarea și lărgirea permanentă a legăturilor profesionale cu instituțiile cu care, prin misiunea ei, instituția colaborează;
- inițiative novatoare.

5.2. Acțiuni întreprinse de instituție în regim de parteneriat media:

- parteneriat media la Festivalul de Muzică Veche, din Miercurea Ciuc, iulie 2023.
- parteneriat media la Festivalul de Muzică Contemporană „Dobban”, din Miercurea Ciuc, august 2023.
- parteneriat media la Zilele Culturale Maghiare din Cluj-Napoca, august 2023.
- parteneriat media la Zilele Culturale „Gaál Mózes” din Bazinul Baraolt, octombrie 2023.
- parteneriat media la festivalul Ars „Hungarica” din Sibiu, noiembrie 2023.
- parteneriat media permanent la programele culturale de la Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, din Cluj-Napoca.
- parteneriat media permanent la acțiunile culturale ale Asociației Societății Maghiare de Cultură din Transilvania.

5.3. Participare în calitate de partener (coorganizator, co-inițiator, invitat, participant etc.) la programe/proiecte europene/internaționale

a. Redactorul șef Benkő Levente:

În luna august, cu ocazia Zilelor Culturale Maghiare din Cluj-Napoca, a organizat și a moderat masa rotundă, intitulată „Merre, kulturális sajtó?” / „Încotro, presa culturală?”, organizată de revista „Művelődés”, cu ocazia aniversării a 75 de ani de la înființarea revistei. La masa rotundă au participat – dând curs invitației revistei noastre – redactori șefi, manageri, redactori, precum și cititori ai revistelor culturale maghiare transilvănene, după cum urmează: „Helikon” – Cluj-Napoca, „Hepehupa” – Zalău, „Irodalmi Jelen” – Arad, „Korunk” – Cluj-Napoca, „Látó” – Târgu Mureș, „Székelyföld” – Miercurea Ciuc, „Újvárad” – Oradea.

În luna august a luat parte la ziua comemorativă „Sf. Bartolomeu”, din comuna Sic, ocazie cu care a popularizat, a distribuit și a prezentat revista „Művelődés”.

În luna octombrie, cu ocazia Zilelor Culturale din Bazinul Baraolt, eveniment organizat anual de către Asociația „Gaál Mózes”, din orașul covăsnean, împreună cu redactarea Rostás-Péter Emese, a lansat suplimentul revistei, intitulat „Erdővidék” / „Bazinul Baraolt”, în localitățile covásnene: Aita Medie, Baraolt, Bățanii Mari, Filia, Valea Zălanului.

În luna octombrie, dând curs unei invitații, la Casa Maghiarilor din Budapesta, a susținut o prelegere în legătură cu memoriile unor foști combatanți clujeni, din timpul Primului Război Mondial.

În luna octombrie, cu participarea unui numeros public tânăr, împreună cu istoricii dr. prof. univ. Kun Miklós și dr. Horváth Attila, din Ungaria, a susținut o prelegere despre ecoul, percepțiile și urmările represive, din România, ale Revoluției maghiare din 1956.

În luna noiembrie, împreună cu Forumul Germanilor din Pécs, Asociația Foștilor Deținuți Politici, Filiala Județeană Covasna, a fost co-organizator al unei sesiuni de comunicări și a unei expoziții, pe tema memoriei prizonieratului din cel de-al Doilea Război Mondial, sesiune organizată la Sf. Gheorghe (jud. Covasna), Feldioara (jud. Brașov) ocazie cu care atât în cadrul sesiunii, precum și în localitățile: Aita Seacă, Tălișoara, Micloșoara, Belin, Hăghig (toate în jud. Covasna), Feldioara (jud. Brașov) a prezentat, a distribuit și a popularizat revista „Művelődés”.

În luna noiembrie, la Sf. Gheorghe, în calitate de co-organizator, a luat parte la vernisarea unei expoziții pe tema prizonieratului din cel de-al Doilea Război Mondial, în cadrul Muzeului Memorial al Victimelor Dictaturii Comuniste, ocazie cu care promovată revista „Művelődés” și suplimentele sale.

În luna decembrie a luat parte la un eveniment cultural, a Felsőzsolca (Ungaria), unde a promovată revista „Művelődés” și suplimentele sale.

Pe parcursul anului a fost moderator și interlocutor al lansării unor cărți, precum:

Sütő Gyuszi: Megpróbáltam / Am încercat, carte apărută în două limbi: română și maghiară.

Mira Marincăș: Bazele fotografiei. Curs introductiv.

Fazakas Áron: Digitális filmhangrögzítés / Coloană sonoră de film, digitală.

Ilkei-Makkai Ildikó – Pozsony Ferenc: Ilkei Ferenc és családja levelezése, 1915–1918 / Corespondența lui Ilkei Ferenc și familia, 1915–1918.

Székely András Bertalan: Interferenciák / Interferențe – volum bilingv, român-maghiar cu interviuri, realizate de către autor, cu personalități culturale, maghiare și române din România și Ungaria.

Szabó László: Farkaskölykök / Pui de lup.

Pe parcursul anului a luat parte la vernisaje, festivaluri și alte evenimente culturale din Transilvania și din afara țării, inclusiv la cele organizate de revista „Művelődés” sau/și desfășurate în co-parteneriat cu alte instituții de cultură, aducându-și aportul și ca redactor la redactarea și editarea revistei, ale suplimentelor sale, precum a colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV.

În perioada raportată a participat la emisiuni radio și TV (Radio Cluj, Radio Paprika, TVR Cluj), prezentând și popularizând revista „Művelődés”.

b. Redactarea Rostás-Péter Emese:

În luna august, cu ocazia Zilelor Culturale Maghiare din Cluj-Napoca, a luat parte la masa rotundă, intitulată „Merre, kulturális sajtó?” / „Încotro, presa culturală?”, organizată de revista „Művelődés”.

În luna octombrie, cu ocazia Zilelor Culturale din Bazinul Baraolt, eveniment organizat anual de către Asociația „Gaál Mózes”, din orașul covăsnean, împreună cu redactorul șef Benkő Levente, a luat parte la lansarea suplimentului revistei, intitulat

„Erdővidék” / „Bazinul Baraolt”, în localitățile covășnene: Aita Medie, Baraolt, Bățanii Mari, Filia, Valea Zălanului.

În luna noiembrie, cu ocazia târgului de carte din Cluj-Napoca, a luat parte la lansarea colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV., a popularizat și a prezentat revista „Művelődés”, precum și suplimentele sale.

Pe parcursul anului a luat parte la vernisaje, festivaluri și alte evenimente culturale din Transilvania (Cluj-Napoca, Miercurea Ciuc, Sf. Gheorghe, Mera, Oradea), inclusiv la cele organizate de revista „Művelődés” sau/și desfășurate în co-parteneriat cu alte instituții de cultură, aducându-și aportul și ca redactor la redactarea și editarea revistei, ale suplimentelor sale, precum a colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV.

c. Fotoreportera Demeter Zsuzsanna:

În luna noiembrie, cu ocazia târgului de carte din Cluj-Napoca, a luat parte la lansarea colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV., precum și la alte evenimente (Cluj-Napoca, Mera, Bazinul Baraolt), unde a realizat multe fotografii pentru arhiva revistei.

Pe parcursul anului a luat parte la vernisaje, festivaluri și alte evenimente culturale, inclusiv la cele organizate de revista „Művelődés” sau/și desfășurate în co-parteneriat cu alte instituții de cultură, aducându-și aportul și ca redactor la redactarea și editarea revistei, ale suplimentelor sale, precum a colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV.

d. Redactorul Balla Sándor:

A luat parte la toate evenimentele culturale, organizate de revista „Művelődés” sau/și desfășurate în co-parteneriat cu alte instituții de cultură, aducându-și aportul și ca redactor la redactarea și editarea revistei, ale suplimentelor sale, precum a colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV.

e. Administratorul Péter János:

A luat parte la toate evenimentele culturale, organizate de revista „Művelődés” sau/și desfășurate în co-parteneriat cu alte instituții de cultură, aducându-și aportul și ca redactor la redactarea și editarea revistei, ale suplimentelor sale, precum a colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, volumele I–IV.

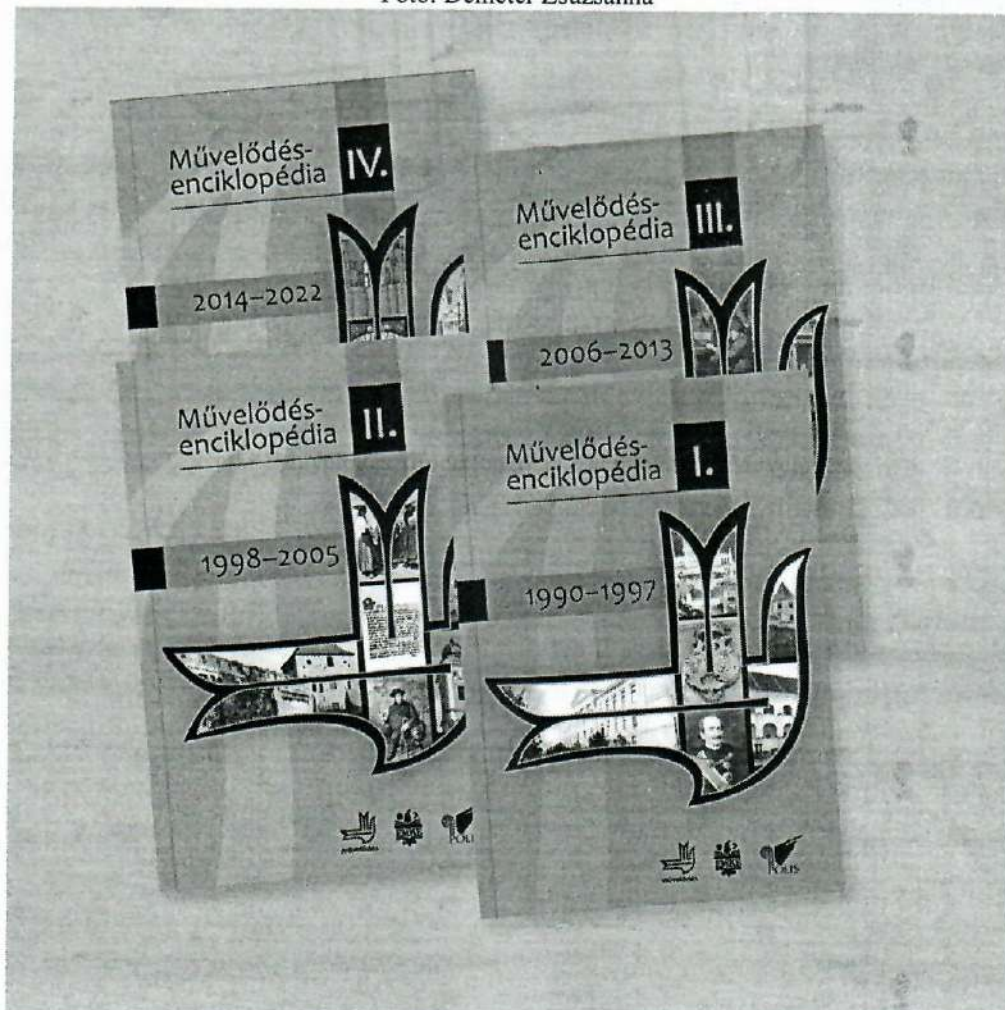
Toate programele, în afară de redactarea și editarea revistei și a suplimentelor sale, au fost organizate și ținute în afara sediului revistei. Spațiul redacției revistei nu este adecvat pentru organizarea altor programe culturale.

Marea majoritate a acțiunilor au fost organizate cu parteneri sau co-organizatori.

5.4. Fotografii din activitatea Revistei „Művelődés”, în anul 2023

Lansarea colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, Cluj-Napoca, 16 august 2023.
Foto: Demeter Zsuzsanna

Colecția „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”

Redactorul șef Benkő Levente la aniversarea a 75 de ani de la înființarea revistei și lansarea colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, Cluj-Napoca, 16 august 2023.
Foto: Demeter Zsuzsanna

Redactora Rostás Péter Emese și Benkő Levente prezintă colecția „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, Cluj-Napoca, 16 august 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Lansarea colecției „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, Cluj-Napoca, 16 august 2023.
Foto: Demeter Zsuzsanna

Masa rotundă „Merre, kulturális sajtó?” / „Încotro, presa culturală?”, cu participarea reprezentanților revistelor culturale maghiare din Transilvania. Cluj-Napoca, 17 august 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Lansarea suplimentului „Erdővidék” / „Bazinul Baraolt”, Aita Medie, 2 octombrie 2023.
Foto: Demeter Zoltán

Lansarea suplimentului „Erdővidék” / „Bazinul Baraolt”, Filia, 2 octombrie 2023.
Foto: Demeter Zoltán

Lansarea suplimentului „Erdővidék” / „Bazinul Baraolt”, Băţanii Mari, 3 octombrie 2023.

Foto: Demeter Zoltán

Lansarea suplimentului „Erdővidék” / „Bazinul Baraolt”, Valea Zălanului, 3 octombrie 2023.

Foto: Demeter Zoltán

Lansarea volumului de interviuri, bilingv „Interferenciák” / „Interferențe”.
De vorbă cu autorul, Székely András Bertalan, pe teme culturale româno-maghiare.
Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, Cluj-Napoca, 2 noiembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Castelul Bánffy din Răscruți, 23 noiembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Inaugurarea festivă a Castelului Bánffy din Răscruți, 23 noiembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Interiorul Castelului Bánffy din Răscruți, 23 noiembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Inaugurarea festivă a Castelului Bánffy din Răscruți, 23 noiembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

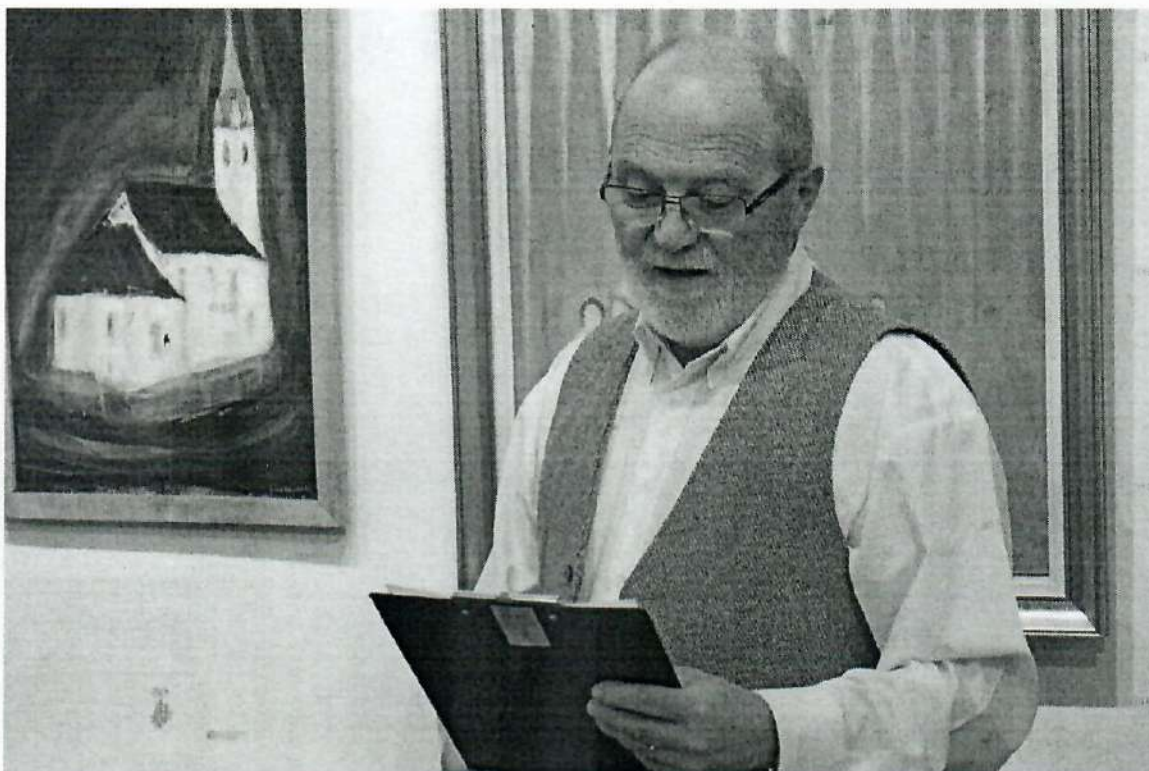
Inaugurarea festivă a Castelului Bánffy din Răscruți, 23 noiembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Vernisarea expoziției tematice, la Sf. Gheorghe, în cadrul Muzeului Memorial al Victimelor Dictaturii Comuniste, 25 noiembrie 2023. Foto: Borbáth Katalin

Promovarea revistei „Művelődés”, Felsőzsolca (Ungaria), 2 decembrie 2023. Foto: Fuchs Andrea

Redactorul șef Benkő Levente la decernarea Premiului de Excelență „Művelődés”.
Casa Memorială „Györkös Mátyi Albert”, Cluj-Napoca, 14 decembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Szentes Stefánia, laureata Premiului de Excelență „Művelődés” în 2023 și redactorul șef Benkő Levente.
Casa Memorială „Györkös Mátyi Albert”, Cluj-Napoca, 14 decembrie 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

O parte a publicului de la festivitatea decernării Premiului de Excelență „Művelődés”.
Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, Cluj-Napoca, 14 decembrie 2023. Foto: Deméter Zsuzsanna

5.5. Alte ilustrații, arhivate, legate de activitatea revistei „Művelődés”

Mera World Music Festival. Mera, 3-6 august 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Mera World Music Festival. Mera, 3-6 august 2023. Foto: Demeter Zsuzsanna

Mănăstirea Franciscanilor din Căpleni. Foto: Demeter Zsuzsanna

Biserica romano-catolică „Sfântul Iosif de Calasantius” din Carei. Foto: Demeter Zsuzsanna

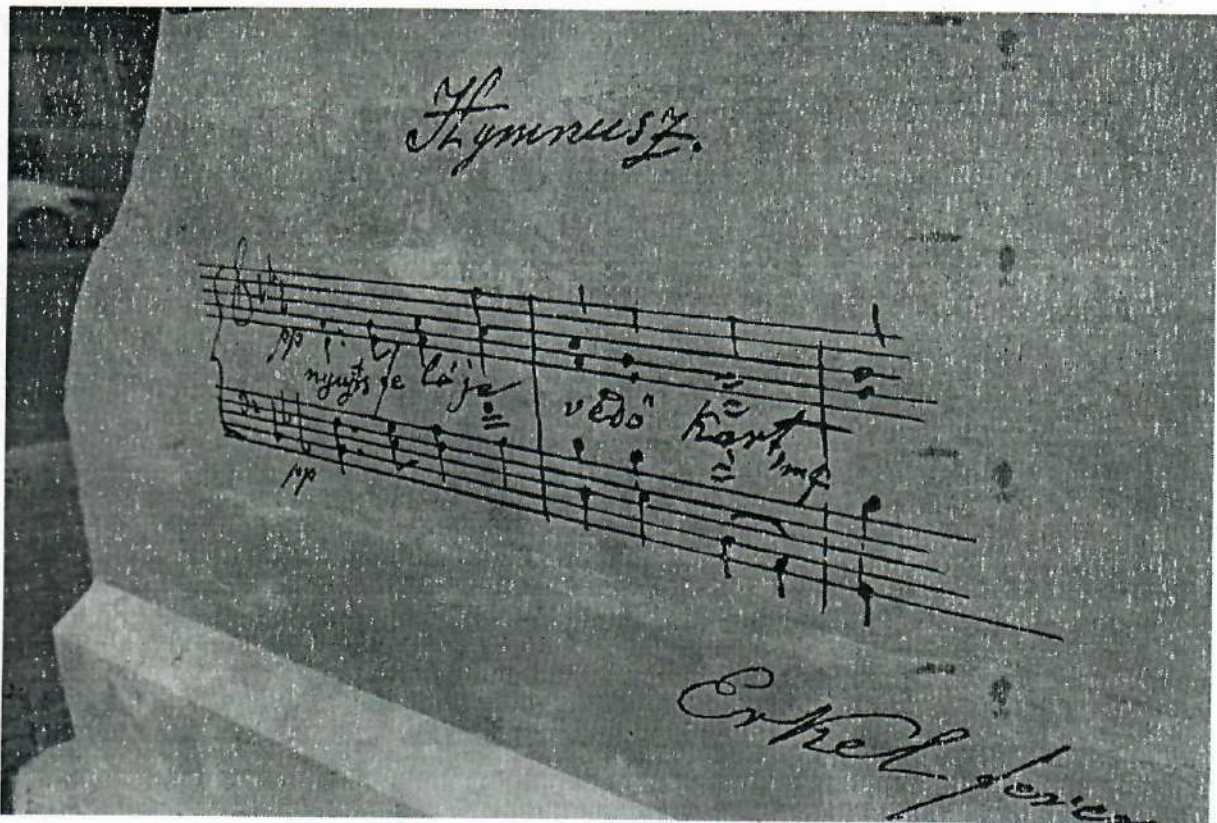
Castelul Károlyi, Carei. Foto: Demeter Zsuzsanna

Șemineu în castelul Károlyi, Carei. Foto: Demeter Zsuzsanna

Statuia poetului Kölcsey Ferenc, în Carei. Foto: Demeter Zsuzsanna

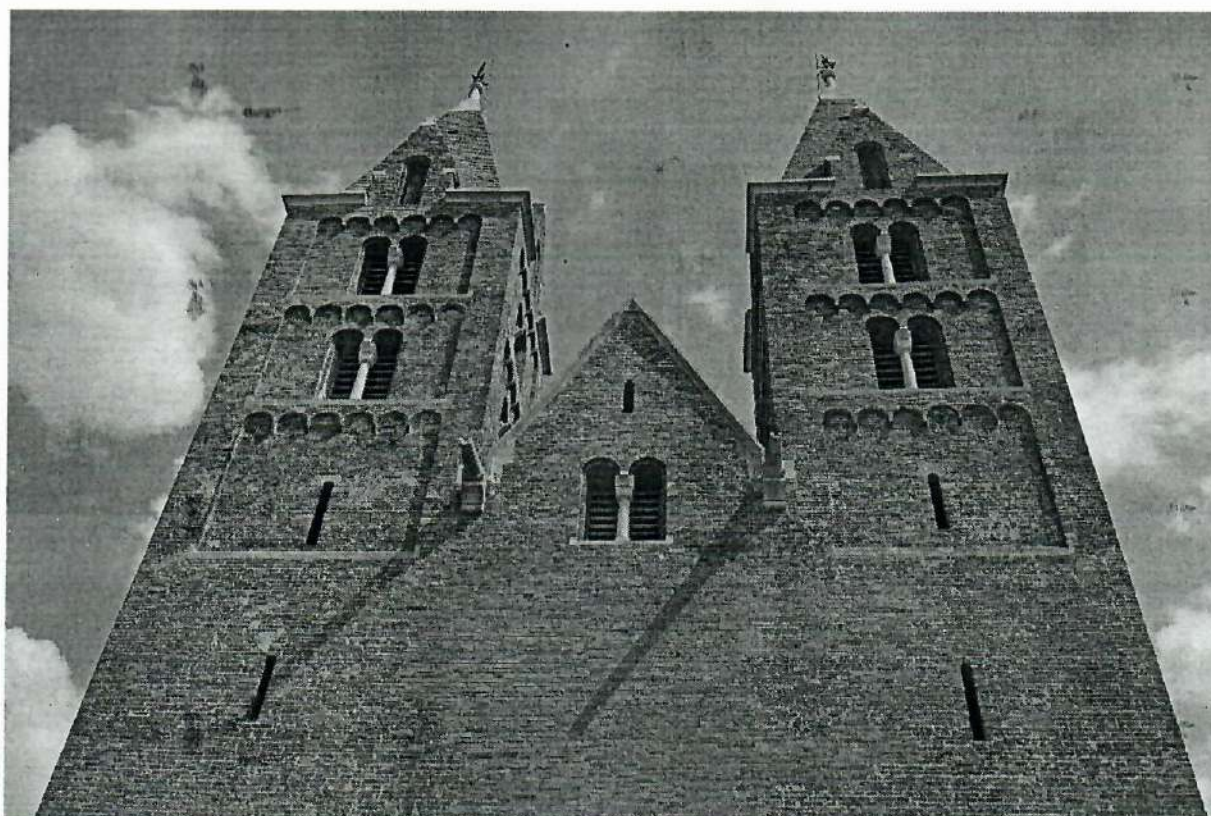
Element al ansamblului de statui dedicat poetului Kölcsey Ferenc, în Carei. Foto: Demeter Zsuzsanna

Statuia poetului Ady Endre, în satul Ady Endre (Meceniú). Foto: Demeter Zsuzsanna

Casa memorială a poetului Ady Endre, în satul Ady Endre (Meceniuiu). Foto: Demeter Zsuzsanna

Biserica reformată din Acâș, județul Satu Mare. Foto: Demeter Zsuzsanna

Statuia poetului Petőfi Sándor și a soției sale, Szendrey Júlia, la Coltău. Foto: Demeter Zsuzsanna

ANEXĂ

la Raportul de activitate final nr. 60 din 06.02.2024, Revista „Művelődés”, pe perioada 01.01-31.12.2023.

Conținutul revistei „Művelődés” pe perioada raportată, ianuarie–decembrie 2023, anul LXXVI, numerele 1-12 și copertile lor.

Ianuarie, nr. 1/2023

<https://muvelodes.net/ro/ianuarie>

„Anul acesta, de exemplu, sărbătorim bicentenarul nașterii poetului Petőfi Sándor. Indiferent de perspectiva din care îl abordăm, nu există nicio îndoială asupra faptului că Petőfi este una dintre cele mai remarcabile personalități ale poeziei maghiare. Pentru unii, el este întruchiparea și simbolul Revoluției maghiare din 1848-49, al dorinței universale de libertate, în timp ce pentru alții mult mai importantă este moștenirea sa literară, creată în doar cei douăzeci și șase de ani de viață, care i-au fost date, decât rolul său de luptător revoluționar, ce a durat abia un an și jumătate” – citim gândurile redactorului-șef Benkő Levente în editorialul din luna ianuarie al revistei „Művelődés”. Printre altele autorul notează că anul acesta revista aniversează 75 de ani de la fondare, eveniment care, în cursul anului, va fi marcat de vernisarea unei expoziții retrospective, precum și de editarea unei serii de cărți-antologii din conținutul revistei din perioada 1990-2022.

În rubrica „Közösség” / „Comunitate”, jurnalistul Vicsai Zsolt, din Zalău, evocă aniversarea a 20 de ani de existență a revistei culturale sălăjene „Hepehupa”, în a cărei fondări au jucat un rol important împrejurările propice de la începutul mileniului, care au facilitat

cooperarea dintre mai mulți inimoși oameni de cultură, maghiari și români, locali și din Cluj-Napoca, care și-au adus aportul la fondarea revistei.

În cadrul rubricii „Színpad” / „Scenă”, Orbán Csala, masterand muzicolog din Cluj-Napoca, descrie și recomandă publicului larg o piesă de teatru muzical maghiar, contemporan, piesă pusă în scenă de către Opera Maghiară din Cluj-Napoca. Piesa este semnată de Szemenyei János, Cseh Dávid Péter, Mikó Csaba și Kerényi Miklós Gábor, și intitulată „Sándor Mátyás”, o adaptare a celebrului roman „Mathias Sandorf”, de Jules Verne, tradus în mai multe limbi, inclusiv în română. Premiera piesei a fost la Opera Maghiară din Cluj-Napoca, la data de 20 octombrie 2022, și este jucată cu mult succes atât în rândul publicului maghiar, cât și cel român.

În rubrica „Enciklopédia” / „Enciclopedie”, publicăm trei articole. Mai întâi profesorul și istoricul cultural clujean Gaal György semnează articolul intitulat „Kisrédétöl Erdőszygyörgyön át Windsorig” / „De la Kisrède, prin Sângeorgiu de Pădure, până la Palatul Windsor”, în care autorul prezintă originile familiei Rhédey, familie în care, în anul 1812, la Sângeorgiu de Pădure, se naștea contesa Rhédey Klaudia (d. 1841), străbunica Reginei Elisabeta a II-a, și stră-străbunica Regelui Carol al III-lea al Marii Britanii. Într-un alt material, preotul reformat Tóth Tibor, din Aiud, punctează circumstanțele distrugerii și reînființării Colegiului „Bethlen Gábor” din Aiud, în 1848-49. În cel de-al treilea material al rubricii, sub titlul „Élesd grófjai: A Batthyányak és Bethlen Aladár” / „Conții din Aleșd: Familia Batthyány și Bethlen Aladár”, istoricul și oenologul Homonnai Gábor, din Aleșd, prezintă fragmente din viața acestei familii nobiliare din Aleșd. Precum notează, „titlul de graf/conteste nu este un titlu străvechi, el datează doar de la începutul secolului al 17-lea. Mai devreme, se folosea titlul de șpan-comes, dar acesta nu era unul ereditar, și nu era însoțit neapărat de o moșie.”

În cadrul rubricii „Galéria” / „Galerie”, Suba László, artist plastic din Turda, ne introduce în lumea vizuală a sculptoriței Orlowski Balogh Edit, născută în satul Câmpeni, județul Alba.

Ultimul articol din acest număr apare în rubrica „Hétköznapi hőseink” / „Eroi de toate zilele”, material în care, sub titlul „Bajos krónikása” / „Cronicarul Boghișului”, elevele Fekete Fanni, Kászoni Boróka, Fekete-Kászoni Boróka Lea și Kincses Eleonóra descriu viața și activitatea cronicarului Szabó Miklós, din Boghiș, județul Sălaj.

Pe coperta din față a revistei apare o fotografie realizată de Dóri András, iar pe cea din spate putem vedea un portret al contesei Rhédey Klaudia, realizat de Johann Ender. Celelalte poze și ilustrații ale acestui număr au fost realizate de Birtalan Beáta, Fekete Zsolt și Gaal György, altele provin din colecții personale și publice.

Februarie, nr. 2/2023

<https://muvelodes.net/ro/februarie>

„În spațiul limitat al anilor optzeci, teatrul a jucat un rol important în viața orașului meu și a oamenilor care trăiesc aici. Existau puține experiențe din altă parte, iar imaginația copiilor era stimulată nu doar de cărți, ca material vizual, ci și de teatru și acele câteva zeci de minute de film TV, pe săptămână” – notează printre altele în editorialul din luna februarie al revistei Művelődés Rostás-Péter Emese. Autoarea rememorează câteva momente din trecutul teatrului din Sfântu Gheorghe, legate de recenzia cărții despre Seprődi Kiss Attila, fostul regizor al teatrului din municipiul covășnean. Recenzia cărții, scrisă de Salamon András din rubrica „Könyvesház” / „Casa cu cărți”, este semnată de Matekovics János Zoltán, bibliotecar al Bibliotecii Județene Covasna „Bod Péter”.

În cadrul rubricii „Enciklopédia” / „Enciclopedie”, Serdült Benke Éva, profesoară din Paks (Ungaria), originară din Transilvania, publică un scurt studiu cu titlul „Madách és a Nő” / „Madách și Femeia”, în care prezintă în detaliu destinul tragic al lui Fráter Erzsébet, soția

poetului Madách Imre, una dintre cele mai importante figuri ale dramaturgiei maghiare, care s-a aflat în conflict permanent cu mama scriitorului, Majtényi Anna. Un alt articol, din cadrul aceleiași rubrici, este semnat de Killyéni András, istoric de sport și informatician din Cluj-Napoca, care comemorează 80 de ani de la nașterea tatălui său, antrenorul și profesorul de sport Killyéni Péter.

În cadrul rubricii „Közösség” / „Comunitate”, folcloristul Halász Péter, din Lunca de Jos (HR), rezumă istoria revistei „Honismeret” din Ungaria, cu ocazia aniversării a 50 de ani de la înființarea acesteia, în anii 1970. În rubrica „Tudomány” / „Știință”, în articolul intitulat „A tudásvágy érték, a tudás hatalom” / „Dorința de cunoaștere e valoare, cunoașterea e putere”, profesoara clujeană Szima Csilla prezintă istoria educației din Cluj.

În rubrica „Galéria” / „Galerie”, redactorul Balla Sándor prezintă lucrările artistei japoneze Kusama Yayoi, cu ocazia împlinirii venerabilei vârste de 94 de ani.

Cel mai recent reportaj din seria „Hétköznapi hőseink” / „Eroi de toate zilele” ne prezintă viața și activitatea unei personalități publice din Mediaș. Catalan Stefania, László Bernadett Judit și Vajda Szilvia, în articolul intitulat „Alázattal a közösség szolgálatában” / „Cu modestie în slujba comunității”, sub îndrumarea actriței Wenzel-Gazdag Erzsébet, îi aduc un omagiu istoricului și inginerului cercetător medieșan Búzás Árpád.

Pe coperta din față a revistei apare o fotografie realizată de Darvas Rezső cu ocazia „înmormântării” Fărșangului și totodată a iernii în Jigodin/Miercurea Ciuc, județul Harghita, în februarie 2023. Pe cea din spate putem vedea o creație a artistei Kusama Yayoi. Celelalte poze și ilustrații ale acestui număr au fost realizate de Serdült Benke Éva, Terbócs Attila, Roskovics Ignác, Pólya Zoltán, Molnár Szabolcs, Josef Hofreit, Georg Hoefnagel, Garry Knight și Tracey Wong, altele provin din colecții personale și publice.

Martie, nr. 3/2023

<https://muvelodes.net/ro/martie>

„Să nu fim indiferenți. Există instrumente legale care impun obligații de săpături arheologice pe șantierele de construcții, și este suficient să le acordăm puțină atenție și să le respectăm. Nici măcar nu trebuie să fim experți pentru a-i anunța pe specialiști: veniți și vedeți, am găsit niște bucăți de piatră, cărămidă, țiglă, un fragment de zid sau altceva, care cât de nesemnificativi ar părea, pot fi obiecte de valoare arheologică” – iată câteva din ideile formulate de către redactorul șef Benkő Levente în editorialul numărului din martie al revistei „Művelődés”.

În rubrica „Közösség” / „Comunitate” puteți citi continuarea articolului etnografului Halász Péter, stabilit în Valea Ghimeșului: „Cincizeci de ani de existență a revistei Honismeret” și puteți afla mai multe despre școlile și universitățile din Cluj-Napoca, din secolul al 19-lea, prin amabilitatea profesoarei clujene Szima Csilla.

În rubrica „Enciklopédia” / „Enciclopedie”, inginerul și istoricul local clujean, Nagy Béla semnează un articol despre palate cu spații de închiriat, despre știința mecanismelor de ceas, precum și despre unele cercetări biologice. Ciudata asociere a celor trei domenii are un nume comun, și anume Babos Sándor. Numele Babos a supraviețuit în memoria colectivă clujeană datorită palatului lui Babos Sándor, unul dintre cei mai bogați cetățeni ai orașului Cluj-Napoca de odinioară, comerciant de ceasuri și bijuterii – palat care încă se află pe colțul pieței Széchenyi/Mihai Viteazul –, și al cărui fiu și nepot, numiți tot Babos Sándor, au avut și ei cariere de succes în oraș.

În articolul următor, studentul clujean Gebe Zoltán prezintă o viziune a prezentului arheologiei. În prezent, cercetarea trecutului nu pare a fi un domeniu atractiv pentru mulți oameni, dar știrile despre descoperirile arheologice pot deveni încă populare în rândul publicului și pot trezi interesul acestuia. Adesea auzim și citim multe despre ceea ce se găsește, dar oare știm și amănunte despre activitatea arheologilor sau despre starea actuală a

domeniului? Doi experți transilvăneni, Lupescu Radu și Szócs Péter, relatează despre acest subiect și despre cele mai importante descoperiri recente.

În cadrul rubricii „Könyvesház” / „Casa cu cărți”, ziaristul din Carei, Boros Ernő semnează o recenzie despre cartea lui Karácsony Károly, publicată anul trecut, intitulată „A nagykárolyi kastély dendrológiai parkjának krónikája” / „Cronica parcului dendrologic al Castelului din Carei”. Karácsony Károly cunoaște în profunzime acest parc, care se întinde pe o suprafață de aproximativ zece hectare, deoarece a lucrat timp de aproape douăzeci de ani ca muzeolog botanist la Muzeul Castelului Károlyi din Carei, perioadă în care a fost responsabil cu gestionarea grădinii dendrologice din jurul castelului.

În cadrul rubricii „Színpad” / „Scenă”, jurnalista Csog Szidónia semnează un interviu cu Rumi László, actor și regizor de teatru de stradă și de păpuși, cu prilejul premierei spectacolului „Teatrul umbrelor” la Teatrul de Păpuși „Puck” din Cluj-Napoca.

Numărul din martie cuprinde la final rubrica „Hétköznapi hőseink” / „Eroi de toate zilele”, în care elevii Kiss Borbála, Szabó Dávid și Turzai Zoltán ne oferă o mostră din trecutul localității Lopadea Nouă (județul Alba); de asemenea, putem face cunoștință cu eroul de zi cu zi al satului, Sipos Ferenc, care a contribuit la fondarea ansamblului folcloric „Pirospántlikás”.

Pe coperta din față apare o fotografie realizată de Oana Pop, iar pe coperta din spate o fotografie realizată de Karácsony Károly. Celelalte fotografii și ilustrații ale acestui număr au fost realizate de Kovács Kinga, Rene Rauschenberger, Szabados Zoltán, Szócs Péter și Oana Pop, altele provenind din colecții personale și publice.

Aprilie, nr. 4/2023

<https://muvelodes.net/ro/aprilie>

„De ani de zile, țările nordice și scandinave sunt în fruntea listei celor mai fericite țări. Acest lucru este, în cele din urmă, de înțeles, deoarece modelul nordic de bunăstare deservește pe deplin o gamă largă de nevoi umane – nivelul de trai ridicat, sistemul social de sănătate și de educație dezvoltat sunt factori-cheie în ecuația complexă a fericirii. În același timp, filosofii nordice de viață au creat o bază psihică colectivă pentru îndeplinirea miracolului scandinav” – acestea sunt gândurile redactorului Balla Sándor în editorialul din luna aprilie al revistei.

În cadrul rubricii „Enciklopédia” / „Enciclopedie” citim un articol despre partenera de viață a renumitului pictor român Nicolae Grigorescu, Dancs Mária, născută în Csomakőrös/Chiuruș (județul Covasna). Autoarea articolului este Serdült Benke Éva, profesoară din Paks (Ungaria), originară din Transilvania. În cadrul aceleiași rubrici, istoricul și arheologul T. Szabó Csaba, din Sibiu, semnează un articol intitulat „Szexualitás és vallás az ókorban” / „Sexualitate și religie în antichitate”, articol în care descrie caracteristicile societăților politeiste, enumerând studii de caz, în principal din lumea mediteraneană, Orientul Mijlociu și perioada clasică greco-romană.

În rubrica „Emlék-lapok” / „File de memorie”, Kónya-Hamar Sándor, filosof și scriitor din Cluj-Napoca, publică o recenzie a biografiei de cinci volume a medicului orădean Kiss András.

În cadrul rubricii „Kérdező” / „Interviu”, Korpa Tamás, poet și istoric literar din Vámospércs (Ungaria), semnează în interviu realizat cu Újvári Dorottya, istoric de artă și membru al Asociației Korzo din Cluj-Napoca. Interviuul ne oferă o privire de ansamblu asupra vieții asociației, care furnizează publicului larg informații de specialitate autentice despre istoria locală.

În secțiunea „Galéria” / „Galerie”, artistul plastic clujean Zilahi Nono prezintă creațiile lui Jakobovits Márta, artist ceramist din Satu Mare, care și-a împlinit cariera la Oradea.

În cadrul rubricii „Könyvesház” / „Casa cu cărți”, cititorii pot afla informații despre două publicații. Studentul clujean Kenyeres Gergely Tibor prezintă o carte despre consfințirea ecleziasticilor medievali la Curia Romană, semnată de Fedeles Tamás, conferențiar al Universității din Pécs. Cealaltă recenzie de carte este legată de Cluj-Napoca: jurnalistul și lectorului universitar Mihai Lisei recomandă cititorilor albumul trilingv (publicat în limbile maghiară, română și engleză) al istoricului Ancuța Lăcrămioara-Chiș despre palatele orașului.

Ultimul articol al acestui număr este cel mai recent reportaj din seria intitulată „Hétköznapi hőseink” / „Eroi de toate zilele”, în care Antal Antónia Anett, Antal Kristóf Krisztián și Fekete Dávid oferă o mică amintire din trecutul satului Boghiș, și îl prezintă pe celebrul lăutar sălăjean, Birtalan Józsi, care a contribuit la formarea comunității culturale și la dezvoltarea vieții muzicale în satul său natal.

Pe coperta din față a revistei apare o fotografie realizată de Deméter Zsuzsanna, iar pe cea din spate un instantaneu de Újvári Dorottya. În revistă am folosit fotografiile realizate de Serdült Benke Éva, Újvári Dorottya, Kovács Péter Zoltán, Toró Attila, Szabó Tamás, Égető Loránd și Szabó Árpád, altele provin din colecții personale și publice.

Mai, nr. 5/2023

<https://muvelodes.net/ro/mai-0>

„În Transilvania încă din 1990 a existat o necesitate pentru crearea unei biblioteci centrale și a unui centru de documentare a colecțiilor maghiare. Există instituții locale, județene, regionale și profesionale care își satisfac propriile nevoi, se creează, se dezvoltă și se construiește un conținut digital cuprinzător, dar încă nu există o instituție care să colecteze, să păstreze și să pună la dispoziția publicului valori care nu se află în fruntea listei de priorități nici la Budapesta, nici la București” – iată câteva din ideile formulate de către redactorul șef Benkő Levente în editorialul numărului din luna mai al revistei.

În rubrica „Művelődés 75”, regăsim studiul istoricului din Cluj-Napoca/Budapesta, Jakó Klára, despre modul în care cultura europeană a fost reflectată în biblioteca privată din secolul al XVI-lea a lui Martinus Haczus.

În acest an, comemorăm 100 de ani de la nașterea arhitectului Pákei Lajos, căruia îi datorăm multe în calitate de arhitect, inginer șef, director al unui muzeu industrial și conferențiar. Gy. Dávid Gyula evocă în articolul său din rubrica „Enciklopédia” / „Enciclopedie” discursul arhitectului, din 28 iunie 1896, care ne oferă și mai multe informații despre trecutul industrial al orașului Cluj-Napoca. Rubrica mai cuprinde prima parte a articolului scriitoarei din orașul Paks, Serdült Benke Éva, despre viața de emigrant, ilustrată prin cariera unui intelectual plecat din Mediaș în Germania, Szilágyi András.

În ultima săptămână a lunii aprilie, Opera Maghiară din Cluj-Napoca a prezentat opera pentru copii „Hänsel și Gretel”, de Engelbert Humperdinck, un spectacol despre care studenta din Cluj-Napoca, Orbán Csala semnează o critică în rubrica „Színpad” / „Scenă”.

În cadrul rubricii „Könyvesház” / Casa cu cărți”, jurnalistul din Carei, Boros Ernő, explică încercările și necazurile teatrului din Satu Mare, în perioada dintre Primul Război Mondial și preluarea puterii de către comuniști, bazându-se pe cartea istoricului de teatru Csirák Csaba, carte intitulată „Huszonkilenc színházi évad Szatmárnémetiben” / „Douăzeci și nouă de stagioni de teatru în Satu Mare. Istoria teatrului maghiar din Satu Mare între 1919 și 1948.”

În rubrica „Galéria” / „Galerie” artistul plastic din Turda, Suba László scrie despre relația dintre magie, religie și artă, iar ultimul articol din acest număr este cel mai recent reportaj din seria intitulată „Hétköznapi hőseink” / „Eroi de toate zilele”. În acest reportaj Bai Ágota, Beseda Nora-Izabela, Székely Anikó és Tóth Máté îi aduc un omagiu lui Péli Sándor, pastorul din Lompirt (județul Sălaj), care și-a dedicat viața congregației, tineretului și întregii comunități din acest sat. Reverendul și-a redat sufletul Domnului în urmă cu mai puțin de un

deceniu și, deși plecarea sa a lăsat un mare gol în comunitate, lucrarea sa continuă să înflorească până în prezent.

Pe coperta din față a revistei apare o fotografie de Török Ádám, iar pe cea din spate o fotografie de Szilágyi Csaba. În acest număr am folosit fotografii și ilustrații de Molnár Lehel și Török Ádám, altele provenind din colecții publice și personale.

Iunie, nr. 6/2023

<https://muvelodes.net/ro/iunie-0>

„Dacă ne uităm la ardelenii care au plecat în Suedia în anii 1980, ei reprezintă o insulă ancorată în timp și spațiu, pentru că au format pentru mult timp coloana vertebrală a populației maghiare din acea zonă, iar aici vorbim de un grup etnic ai cărui membri își pot cultiva identitatea maghiară într-un cadru instituțional. Maghiarii care și-au găsit traiul în societățile dezvoltate au încercat să stabilească legături cu ceilalți conaționali, aproape peste tot” – consemnează printre altele Rostás-Péter Emese, redactorul revistei, în editorialul din luna iunie. Editorialul este inspirat din textul semnat de profesoara Serdült Benke Éva, publicat în două părți, în cadrul rubricii „Enciklopédia” / „Enciclopedie”, text care rezumă viața medicului Szilágyi András, originar din Mediaș, emigrat în Germania, în anii 1980.

În cadrul rubricii „Művelődés 75” continuăm publicarea unor articole atemporale din trecut, de data aceasta fiind vorba de un articol interesant, semnat de către istoricul local Bíró Donát, din Reghin, despre plutăritul din Valea Gurghiului și de pe râul Mureș. În cadrul aceleiași rubrici publicăm și un articol semnat de Erdőközi Zoltán, din Lelei, care oferă detalii interesante despre construcția castelului Wesselényi din Hodod.

În rubrica „Kérdező” / „Interviu”, Horváth Csaba, doctorand din Cluj-Napoca, publică un interviu cu T. Huszti Zoltán, preot romano-catolic care folosește în mod creativ internetul, iar în rubrica „Színpad” / „Scenă”, Berényi Kornélia din Komarno (Slovacia) își amintește de violonistul de renume mondial Reményi Ede.

În cadrul rubricii „Könyvesház” / „Casa cu cărți”, Kerekes Eszter, studentă din Cluj-Napoca, semnează recenzia unei cărți despre istoria familiei orădene Weiszlovits/Vaiszlovich, carte semnată de Kulcsár Beáta și publicată în anul 2022, intitulată „Adónyomorítás miatt zárva” / „Închis din cauza represiunii fiscale”. Tot pe tema cărților se axează și articolul lui Rostás-Péter Emese din rubrica „Közösség” / „Comunitate”, autoarea evocând evenimentul numit „Zilele Cărții”, desfășurat la Cluj-Napoca între anii 1941 și 1944.

Ultimul articol al acestui număr este cel mai recent reportaj din seria intitulată „Hétköznapi hőseink” / „Eroi de toate zilele”, în care Bereczki Xénia, Bartók Izabella și Jakab Izabella Júlia descrie activitatea preotului Mihály István din Triteni Colonie, și a soției sale, Mihály Zsuzsanna, care au contribuit semnificativ la construirea bisericii din sat, în anii 1990.

Pe coperta din față apare o fotografie a ansamblului castelului Wesselényi din Jibou, realizată de Demeter Zsuzsanna, fotoreporter al revistei. În acest număr am folosit fotografii ale autorilor și din colecțiile lor personale, precum și fotografii din colecții disponibile pe internet pentru utilizare liberă.

Iulie, nr. 7/2023

<https://muvelodes.net/ro/iulie-0>

„În Transilvania, sau mai precis în Banat, un domn poet din Timișoara, Petre Opreșan, a fost cel care, prin lucrările sale, a oferit accesul publicului necunoscător de limbă maghiară către opera lui Petőfi Sándor, Acest lucru se întâmpla în anul 1885, iar câțiva ani mai târziu inițiativa lui Petre Opreșan era continuată de poetul și traducătorul brașovean Ștefan Octavian Iosif, fondator al Societății Scriitorilor Români, cel care a început să traducă poeziile lui Petőfi în limba română. Dar cred că nu greșesc, când afirm, că cel mai important aport în transpunerea în limba română a operei lui Petőfi Sándor, l-a avut Nicolae I. Pîntilie, din Iași,

care a tradus aproape jumătate, mai exact 497 de poezii, din toată opera celebrului poet maghiar” – consemnează printre altele Benkő Levente, redactor-șef, în editorialul din luna iulie al revistei.

În luna ianuarie a acestui an am sărbătorit 200 de ani de la nașterea lui Petőfi Sándor, deci anul 2023 fiind unul comemorativ, totodată profitând și de faptul că poetul revoluționar a căzut/disparut pe câmpul de luptă de la Albești, în ultima zi a lunii iulie 1849, mai multe articole din acest număr al revistei se plasează în universul poetului revoluționar. Astfel în cadrul rubricii „Művelődés 75”, putem afla mai multe despre rolul poetului în evenimentele revoluției din 1848-49 și despre circumstanțele morții/dispariției sale, în două articole: unul semnat de Csetri Elek, intitulat „Petőfi Bem forradalmi seregében” / „Petőfi în armata generalului Józef Bem”, iar al doilea semnat de Illyés Gyula, intitulat „Petőfi halála” / „Moartea lui Petőfi”. În 1992, muzeul din Tarnów, Polonia, a publicat o mică broșură despre povestea tabloului numit „Panorama Bem-Petőfi”, care a avut un mare succes, în urmă cu aproape o sută de ani. Un rezumat în limba maghiară al versiunii poloneze a publicației poate fi citit în articolul intitulat „Erdélyi körkép” / „Panoramă transilvană”, semnat de Alicja Majcher-Węgrzy.

În cadrul rubricii „Petőfi 200” Császár József semnează un articol, intitulat „Petőfi olvasni tanít” / „Petőfi ne învață să citim”, în care autorul ne povestește cum a făcut cunoștință cu opera literară a poetului, încă din toamna anului 1947. Studiul lui Kristály Anasztázia oferă o perspectivă asupra traducerilor în limba română ale operelor lui Petőfi Sándor, cu un accent deosebit pe excelenta lucrare a lui Nicolae I. Pintilie, volum intitulat Petőfi Sándor: Poezii alese, carte apărută în anul 1996, sun îngrijirea Editurii Helicon, din Timișoara.

„Satul nostru, Lábnyik/Vladnic, a fost primul loc din Moldova, unde a fost construită o Casă Maghiară cu scopul de a funcționa nu doar ca școală, ci și ca o casă comunitară”, scrie printre altele Szentes Stefánia, studentă a Universității Babeș-Bolyai, la Facultatea de Științe Politice Administrative și ale Comunicării, în cadrul rubricii „Közösség” / „Comunitate”, într-un articol din care putem afla mai multe despre funcționarea Caselor Maghiare din Moldova și despre situația învățământului maghiar din Țara Ceangăilor.

În 1841, a fost lansată mișcarea itinerantă a medicilor și naturaliștilor maghiari la Pesta, iar după cea de-a treia întâlnire de la Banská Bystrica, oraș aflat pe teritoriul Slovaciei de astăzi, în vara anului 1843 s-a organizat cea de-a patra întâlnire, denumită marea întâlnire de la Timișoara. Kiss László, medic din Slovacia, abordează mișcarea din secolul al XIX-lea în articolul său intitulat „Adalékok az 1843-as temesvári vándorgyűléshez” / „Completări la adunarea itinerantă de la Timișoara, în 1843”, articol publicat în cadrul rubricii „Enciklopédia” / „Enciclopedie”.

Imaginea de pe copertă a fost realizată de Pogány Gábor Benő. În acest număr am folosit fotografii și ilustrații realizate de Demeter Zsuzsanna, Goszleth István și Paur Géza.

August, nr. 8/2023

<https://muvelodes.net/ro/august-0>

„Acest text este un text moral, tehnic, administrativ, diplomatic și, nu în ultimul rând, ideologic: scris cu unsprezece ani înaintea morții lui Ștefan, acesta este o mărturie a sentimentului de apartenență la urmași și la posteritate, a unei smerenii creștine care încurajează simțul proporțiilor și un mod procesual de a vedea lucrurile” – consemnează printre altele István Rostás-Péter István despre Învățăturile Sfântului Ștefan. În editorialul său din această lună, jurnalistul clujean reflectează asupra moștenirii fondatorului statului maghiar în contextul sărbătorilor din data de 20 august.

În cadrul rubricii „Művelődés 75” continuăm republicarea unor articole atemporale din trecut. De data aceasta, publicăm un studiu al lui Herepei János (1891-1970), renumit istoric

cultural, arheolog și muzeolog clujean, care descrie clădirile și locuitorii străzii Farkas/Kogălniceanu din secolul al XIX-lea. Dánielisz Endre, istoric literar și profesor din Salonta, face lumină asupra unei laturi mai puțin cunoscute a renumitului poet Arany János, și anume că în tinerețe celebrul poet s-a ocupat și de educația populară.

În cadrul rubricii „Petőfi 200”, Csog Szidónia, jurnalistă din Cluj-Napoca, o interviează pe scriitoarea Bánki Éva cu privire la romanul său recent publicat, intitulat „Petőfi-vírus” / „Virusul Petőfi”.

În cadrul rubricii „Könyvesház” / „Casa cu cărți”, Balla Sándor, redactorul revistei, publică o recenzie a cărții lui Cseke Péter, „Beckett Erdélybe jön – Páskándi Géza második alkotói korszaka” / „Beckett vine în Transilvania – a doua perioadă de creație a lui Páskándi Géza”, carte apărută la Editura Polis, iar în rubrica „Enciklopédia” / „Enciclopedie”, Riti József Attila, profesor din Gherla, evocă ceremonia de inaugurare, în anul 1881, a liniei de cale ferată de pe Valea Someșului.

În cadrul rubricii „Galéria” / „Galerie”, Suba László, artist plastic din Turda, relatează despre evenimentele din Noaptea Muzeelor din Turda, în timp ce Farkas György, chimist și profesor universitar pensionar clujean, analizează fotografiile lui Radovics János.

Ultimul articol al acestui număr este cel mai recent reportaj din seria intitulată „Hétköznapi hőseink” / „Eroi de toate zilele”, în care elevii brașoveni Bálint Csenge Klára, Hankó Zsombor și Kovács András Apor, sub îndrumarea profesorului Kovács Lehel István prezintă opera lui Kupcsay János, un renumit sculptor din Săcele, județul Brașov, creator al mai multor altare și iconostase ale bisericilor evanghelice, ortodoxe și romano catolice din județele Brașov și Covasna.

Pe coperta din față și cea din spate apare câte o fotografie realizată de Radovics János. În acest număr se pot vedea fotografiile ale autorilor și din colecțiile lor personale, precum și fotografiile din colecții disponibile pe internet pentru utilizare liberă.

Septembrie, nr. 9/2023

<https://muvelodes.net/ro/septembrie-0>

„Există o mie de motive pentru care instituțiile culturale sunt foarte utile. Voi atrage atenția doar asupra unuia singur: cultura nu poate fi măsurată în bani. În schimb absența ei se poate cuantifica în analfabetismul funcțional, precum și în dimensiunile înspăimântătoare ale unei mase de consumatori, dezrădăcinată, dusă de nas” – putem citi ideile redactorului șef Benkő Levente în editorialul numărului din septembrie al revistei.

În cadrul rubricii „Művelődés 75” apar două articole: una scrisă în memoria exploratorului și filologului Kőrösi Csoma Sándor și intitulată „A dardzsilingi temetőben” / „În cimitirul din Darjeeling”, semnată de Galántha H. Judit, scriitor și redactor radio din Montreal, și lucrarea intitulată „A kolozsvári osztóbrák intézménye” / „Instituția juzilor divizionali din Cluj”, scrisă de istoricul și redactorul clujean K. Kiss György.

În cadrul rubricii „Kérdező” / „Interviu” publicăm discuția poetului și istoricului literar Korpa Tamás cu doamna Gergely Tőkés Erzsébet. Interviuul oferă detalii importante despre viața personală a directoarei Fundației Házsongárd, precum și despre scopul înființării, obiectivele și realizările organizației axate pe ocrotirea și conservarea mormintelor și monumentelor din cimitirul cu același nume, un panteon al culturii maghiare.

În cadrul rubricii „Közösség” / „Comunitate” apare un articol semnat de profesoara Szima Csilla, din Cluj-Napoca, în care autoarea descrie contextul natural și istoric al regiunii râului Ipoly din zona numită Felvidék (partea sudică a Slovaciei), ca parte a unei bogate relatări a experiențelor sale personale.

În cadrul rubricii „Galéria” / „Galerie”, mulțumită artistei plastice Zilahi Nono, intrăm în lumea creativă, sistemul de gesturi picturale și viața profesională a lui Botár László. „Cine ia în mână un instrument de desen sau o pensulă în Ciuc, își pune gâtul într-un jug apăsător.

Trebuie să calce pe urmele sau chiar în contra predecesorilor săi, cum ar fi Nagy István, Nagy Imre, Szász Endre” – citim în cadrul articolului despre pictorul și designerul născut în Sâncrăieni, județul Harghita.

În cadrul rubricii „Könyvesház” / „Casa cu cărți”, profesoara Keresztes Ildikó semnează recenzia cărții intitulată „Ostinato”, scrisă de jurnalistul Boros Ernő din Carei și apărută în cadrul seriei „Otthonom Szatmár megye” / „Județul Satu Mare, căminul meu” la sfârșitul anului 2022.

Textul final al numărului din septembrie a apărut în cadrul rubricii „Eroi de toate zilele” („Hétköznapi hőseink”), fiind cea de a doua parte a lucrării elevilor Bálint Csenge Klára, Hankó Zsombor și Kovács András Apor despre opera lui Kupcsay János, un renumit sculptor, creator al mai multor altare evanghelice-lutherane, catolice și ortodoxe din Săcele, Brașov și împrejurimi.

Fotografia de pe coperta din față a revistei a fost realizată de Botár László, iar cea de pe coperta din spate este semnată de Szima Márton. Celelalte fotografii și ilustrații au fost realizate de Ádám Gyula, Botár László, Horváth László, László Miklós, Rohonyi D. Iván, Sóti Ákos, Szima Márton și Urbán Tamás, altele provin din colecții publice și personale.

Octombrie, nr. 10/2023

<https://muvelodes.net/ro/octombrie-0>

„Cuvântul «mezőségi» (câmpean, din Câmpia Transilvană) a devenit un nume care desemnează locul natal, o denumire care nu te separă, ci te leagă de satul vecin. Un exemplu în acest sens este Festivalul de folclor din Câmpia Transilvană, care a avut loc în luna octombrie a acestui an, și care a fost organizat pentru a 26-a oară la Gherla de către Fundația Téka” – relatează printre altele în editorialul din luna octombrie Rostás-Péter Emese, redactorul revistei.

În cadrul rubricii „Művelődés 75” continuăm republicarea articolelor atemporale care au apărut în rubrica „Enciklopédia” / „Enciclopedia”, a revistei, de-a lungul anilor. De data aceasta am selectat trei dintre ele: primul este un rezumat al istoriei vizitelor episcopale în satele unitariene din regiunea Arieșului, articol semnat de arhivistul clujean Molnár B. Lehel. Al doilea articol este semnat de arhitectul Herczeg Ágnes, din Budapesta, și geologul Jánosi Csaba, din Miercurea Ciuc, și prezintă mișcarea clăcilor balneare din Ținutul Secuiesc, iar în cel de-al treilea articol biologul clujean Csűrös László (1942–2006) descrie particularitățile geologice și botanice ale Cheilor Turenilor.

În cadrul rubricii „Petőfi 200” cititorii pot parcurge prima parte a reportajului cultural, semnat de Serdült Benke Éva, profesoară și scriitoare din Paks (Ungaria), originară din Ținutul Secuiesc, despre turul comemorativ în cadrul căruia membrii parohiei reformate din orașul Szabadszállás (Ungaria), au vizitat acele locuri și plaiuri crișene și maramureșene, în care s-a perindat odinioară poetul Petőfi Sándor.

În rubrica „Enciklopédia” / „Enciclopedia”, Fülöp László, profesor universitar pensionar din Kaposvár (Ungaria), surprinde un moment specific din viața unei dintre cele mai celebre familii transilvănene, familia baronului Bálintitt de Tövis (Teiuș), în contextul unui testament de la sfârșitul secolului al XVII-lea.

Rubrica „Galéria” / „Galerie” conține două articole. De data aceasta, Zilahi Nono, artist plastic din Cluj-Napoca, prezintă biografia unui cuplu de artiști din Ungaria, Koppány Attila și Bárány Terézia, și recenzii ale creațiilor celor doi, în timp ce sculptorul Suba László din Turda conturează fundalul teoretic al procesului de creație artistică.

Fotografia de pe coperta din față a revistei a fost realizată de Demeter Zsuzsanna, fotoreporterul revistei noastre, iar cea de pe coperta din spate este un instantaneu capturat cu ocazia Festivalului de folclor din Câmpia Transilvană de la Gherla. Celelalte fotografii și ilustrații ale acestui număr au fost realizate de Aknay Tibor, Demeter Zsuzsanna și Püsök

Botond, altele provin din colecții publice și personale, respectiv din colecții disponibile în mod liber pe internet.

Noiembrie, nr. 11/2023

<https://muvelodes.net/ro/noiembrie-0>

„Deși la 27 noiembrie anul acesta se vor împlini «doar» 102 ani de când s-a născut unul dintre cei mai importanți poeți maghiari ai secolului al XX-lea, poate că merită să ne amintim cum a fost descoperit carnetul cu însemnări al lui Pilinszky János, caietul care a zăcut în necunoaștere timp de patruzeci de ani” – iată câteva din ideile formulate de către redactorul Balla Sándor în editorialul numărului din luna mai al revistei.

În rubrica „Művelődés 75” putem citi articolul jurnalistului din Bistrița, Borsos Lehel, despre politicianul renumit Deák Ferenc, despre rolul lui decisiv atât în epoca reformelor, cât și în cea a dualismului.

Rubrica „Petőfi 200” cuprinde a doua parte a articolului lui Serdült Benke Éva, intitulat „Emléktázás 2023 őszén a Partiumban” / „O călătorie pe calea amintirilor în toamna anului 2023 în Partium”.

În rubrica „Színpad” / „Scenă” putem citi mărturiile organizatorilor, participanților și prietenilor Festivalului de Muzică Veche de la Miercurea Ciuc, în reportajul intitulat „Mit jelent nekem a régizene-feztivál?” / „Ce înseamnă pentru mine Festivalul de Muzică Veche?”

Studenta UBB Szentes Stefánia semnează un interesant articol despre portul popular al ceangăilor din Moldova. Din articolul apărut în cadrul rubricii „Vadrózsák” / „Flori de măceș”, putem afla spre exemplu că o parte din aceste costume sunt înrudite cu vechile costume populare maghiare transilvănene, dar multe dintre trăsăturile lor semnificative sugerează paralele est-europene și balcanice.

În secțiunea „Galéria” / „Galerie”, istoricul de artă din Cluj-Napoca, Portik Blénessy Ágota relatează despre expoziția care s-a deschis în spațiul expozițional temporar de la parterul Muzeului de Artă din Cluj, precum și despre lumea creativă și activitatea pictorului Bodosi Dániel, din Baraolt.

Coperta din față prezintă o fotografie realizată de Szentes Stefánia, iar coperta din spate o fotografie realizată de Farkas György.

Decembrie, nr. 12/2023

<https://muvelodes.net/ro/decembrie-0>

„Tocmai a înflorit un trandafir frumos, / În Betleem o floare s-a deschis, / Pe care toată lumea o așteaptă, / Demnitate de viță regală, demnitate de viță regală” – se spune în colindul de Crăciun publicat pe pagina de debut al numărului din decembrie al revistei „Művelődés”.

În rubrica „Petőfi 200”, putem citi a treia parte a articolului lui Serdült Benke Éva, articol intitulat „Emléktázás 2023 őszén a Partiumban” / „O călătorie pe calea amintirilor în toamna anului 2023 în Partium”, în care putem afla mai multe despre regiunea Satu Mare și zona Valea lui Mihai, despre cererea în căsătorie a poetului Petőfi Sándor către viitoarea sa soție, Szendrey Júlia din Arad.

Rubrica „Enciklopédia” / „Enciclopedie” oferă două articole despre istoria sportului: istoricul de sport clujean Killyéni András a scris despre pionierul gimnasticii suedeze în Ungaria, despre Preiszner Péter și efectele nefaste ale vieții moderne asupra sănătății. Jurnalistul din Târgu Mureș, Szucher Ervin semnează un interesant articol despre fotbaliști maghiari transilvăneni, trecuți prin echipe divizionare A, din Oltenia, precum Universitatea Craiova, FC Olt și altele.

Rubrica „Galéria” / „Galerie” cuprinde, de asemenea, trei texte. Sun titlul „Míntha előre látta volna a saját tragédiáját” / „Ca și cum și-ar fi prevăzut propria tragedie”, Balla Sándor, redactorul revistei se concentrează asupra controversatului artist neoexpresionist,

Jean-Michel Basquiat. Sub titlul „A lélek hullámain” / „Pe valurile sufletului”, graficianul clujean Takács Gábor își așterne gândurile legate de expoziția lui Madarassy István și Madarassy András, explorând universurile creative ai celor doi artiști cu profiluri extrem de complexe: tatăl, Madarassy István, sculptor și giuvaergiu, iar fiul său, Madarassy András, artist plastic. În cadrul rubricii sculptorul și profesorul din Turda, Suba László ne inițiază în lumea ecoesteticii.

Coperta de față prezintă o fotografie realizată de Tomasz Proszek, în timp ce coperta din spate prezintă un detaliu al intrării în biserica reformată din Acățș, realizat de Demeter Zsuzsanna, fotoreporterul revistei „Művelődés”.

Conținutul suplimentelor revistei „Művelődés”

Suplimentul nr. 1–2/2023

<https://muvelodes.net/ro/bazinul-baraolt-suplimentul-nr-1-2>

Primul supliment al revistei „Művelődés”, pe anul 2023, intitulat „Erdővidék” / „Bazinul Baraolt”, este un număr dublu, comasat, de 80 de pagini. În acest supliment, geologul și jurnalistul Kisgyörgy Zoltán, în articolul său intitulat „Erdővidék élővilága” / „Fauna și flora Bazinului Baraolt”, prezintă cititorilor diversitatea și frumusețile naturii din această regiune, oferind informații și perspective interesante asupra florei și faunei locale, și în același timp, tratând și istoria înființării așezărilor și a culturii din regiune.

În articolul intitulat „Adalékok Erdővidék természetrajzához” / „Completări la geografia fizică a Bazinului Baraolt”, geologul Csiszér Levente contribuie la cunoașterea mai amănunțită a zonei prin furnizarea unor informații suplimentare și aspecte relevante privind structura geologică, structura petrografică, relieful, climatul și hidrografia acesteia.

În studiul intitulat „Kapcsolatunk a természettel 100 éve és ma” / „Relația noastră cu natura acum 100 de ani și astăzi”, semnat de Balázs Ágnes, autoarea analizează evoluția relației om-natură, în Bazinul Baraolt, comparând această conexiune, actuală, cu cea de acum un secol. Studiul se axează pe modul în care schimbările în utilizarea peisajului au afectat relația dintre oameni și natură, precum și pe potențialul așa-numitei subdezvoltări economice pentru un viitor durabil. Bazinul Baraolt, din cauza închiderii minelor de cărbuni din zonă, este una dintre cele mai defavorizate regiuni, din punct de vedere economic, cu o agricultură mixtă la scară mică și medie. Zona este bogată în păduri, pajiști și faună, este și izolată geografic de marile orașe, dar bogată în valori naturale și culturale. Pe aceeași temă, a valorificării potențialului cultural și turistic, Kovács-Varga Szidónia, ghid turistic din Baraolt, semnează un interesant articol, evidențiind atracțiile și potențialul turistic al regiunii.

Următoarele două articole, ambele semnate de Bardócz Orsolya, prezintă istoria și importanța Casei Memoriale Benedek Elek din Bășanii Mici. Autoarea, care este strănepoata marelui scriitor și povestitor, dezvăluie povești de familie și anecdote despre Benedek Elek, unul din fondatorii literaturii maghiare pentru copii și tineret, oferind o perspectivă mai personală asupra vieții și personalității sale.

Textul intitulat „Két forráshaszonbérő Erdővidéken” / „Doi chiriași de izvoare în Bazinul Baraolt”, semnat de istoricul și arhivistul Nagy Botond, aduce în prim-plan aspecte interesante și relevante din trecutul valorificării apei minerale din localitate. Apa minerală îmbuteliată este considerată primul produs secuiesc a cărui origine geografică a fost cunoscută de către consumator. Procesul de îmbuteliere este o „călătorie” lungă și complexă de la suprafața pământului până la masa consumatorului. Chiriașii de izvoare au jucat un rol cheie în etapele importante ale acestei „călătorii”, care includeau închirierea apei de izvor, procesul de îmbuteliere, transportul și livrarea produsului către consumator. În perioada studiată de autor existau mai mulți comercianți de izvoare în regiunea Trei Scaune, iar textul își propune să prezinte doi dintre aceștia.

În continuare Hoffmann Edit, istoric și muzeolog din Baraolt, aduce contribuții la istoria Spitalului Orășenesc Baraolt, dezvăluind informații semnificative și detalii relevante din trecutul acestei instituții.

În următorul articol Sütő István, inginer specialist în prelucrarea lemnului, explorează tradiția de pictat mobilă a familiei Sütő din Vârgheș, prezentând cititorilor moștenirea și contribuțiile lor la arta tradițională locală.

Istoricul Egyed Ákos analizează procesul de colonizare a locuitorilor în anumite zone ale comunei Bățanii Mari, oferind o perspectivă asupra istoriei migrării lor.

Etnograful Lakatos Csilla, în articolul său intitulat „Székelykapuk. Az épített örökség” / „Porțile secuiești. Patrimoniul construit” explorează tradiția și semnificația porților secuiești în arhitectura locală, oferind informații despre acest aspect distinctiv al patrimoniului construit.

În următorul articol istoricul și economistul Préda Barna aduce în prim-plan urmașii sticlarilor din Valea Zălanului, dezvăluind succesorii și contribuțiile lor la meșteșugul tradițional al suflării sticlei.

Articolul care urmează este semnat de către Boér Hunor, bibliotecar, și Dobra Judit, profesoară, care publică adăugirile cronicarului Orbán Balázs, la opera sa „A Székelyföld leírása” / „Descrierea Ținutului Secuiesc”, de la sfârșitul secolului al 19-lea.

Ultimul articol al suplimentului, intitulat „Mennybéli harcok” / „Războinici din Rai” și semnat de profesorul universitar Berszán István, este un text literar, care reprezintă o privire intrigantă asupra puterii copilăriei și a imaginației.

Suplimentul nr. 3/2023

<https://muvelodes.net/ro/svabi-satmarenisuplimentulnr3>

Acest supliment, intitulat „Szatmári svábok” / „Șvabi sătmăreni” cuprinde mai multe articole recente și totodată mai multe fragmente din studii anterioare. Editorialul este semnat de Boros Ernő, jurnalist din Carei, care ne explică cine sunt de fapt șvabii din zona Sătmărulei, membrii acestui grup etnic fiind de origine șvabă, dar care vorbesc mai ales limba maghiară. Jurnalistul totodată schițează în linii mari istoria acestui grup etnic. Urmează un fragment dintr-un studiu mai amplu, din secolul al XIX-lea, poetul și scriitorul Lauka Gusztáv scrie despre locuitorii din județul Satu Mare, despre caracterul și obiceiurile lor. Istoricul și profesorul Nagy László continuă acest subiect, dar își restrânge cercetările la o singură localitate, Petrești.

Învățătoarea din Petrești, Vonház Anna semnează un articol despre tradițiile, obiceiurile populare din localitatea respectivă, intitulată „A gyökerektől az új hajtásokig” / „De la rădăcini la lăstari noi”. Din textul preotului și istoricului local, Bagossy Bertalan putem afla mai multe despre festivitățile populare locale, iar din studiul preotului și călugărului Franciscan din Căpleni, Gajdos Vince, putem cunoaște mai multe amănunte din istoria fanfarei din această localitate.

Suplimentul se încheie cu trei articole scrise de Boros Ernő, redactorul asociat al publicației. Boros Ernő descrie amănunțit sacrificarea porcului, conform obiceiului șvab, iar după aceea publică un reportaj despre ultimul maestru al acoperișurilor din stuf, din zona locuită de șvabii sătmăreni. Suplimentul se încheie cu un articol despre sărbătoarea ștrudelului, festival care promovează gastronomia tradițională șvăbească.

Suplimentul nr. 4/2023

<https://muvelodes.net/ro/laureatii-anului-2023-in-transilvania-suplimentulnr4>

Acest supliment este intitulat „2023 erdélyi díjazottai” / „Laureații anului 2023 în Transilvania”. Revista „Művelődés” publică și de data aceasta, ca în fiecare an, discursurile de laudă adresate premiaților celor mai importante asociații și instituții culturale maghiare din

Transilvania. Primul text pe care îl întâlnim în acest supliment al revistei, este discursul lui Benkő Levente, redactorul șef al revistei Művelődés, rostit cu prilejul decernării Premiului de Excelență „Művelődés”, care în acest an i s-a acordat studentei Szentes Stefánia, anul al II-lea în cadrul Universității Babeș-Bolyai, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicației, specializarea jurnalism, originară din Moldova, din satul Vladnic, locuit de ceangăi. Urmează discursul rostit la decernarea premiului „Kincses Kolozsvár” / „Clujul Comoară”, acordat renumitului istoric de literatură Dávid Gyula, din Cluj-Napoca, laudațiile premiaților Asociației Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania. În continuare regăsim în acest supliment discursurile rostite cu ocazia decernării premiilor Uniunii Formațiilor Muzicale Maghiare din România, ai revistei culturale „Székelyföld”, ai Asociației Culturale „Gaál Mózes”, din Baraolt, ai Fundației „Báthory István”, din Șimleul Silvaniei și cu ocazia decernării premiilor „Zajzoni Rab István”, din orașul Săcele și împrejurimi.

Copertile numerelor 1–12/2023 și ale suplimentelor 1–4/2023 ale Revistei „Művelődés”

2023 • 7
LXXVI. évfolyam • június

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 4
LXXVI. évfolyam • április

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 5
LXXVI. évfolyam • május

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 6
LXXVI. évfolyam • június

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 8
LXXVI. évfolyam • augusztus

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 9
LXXXIX. évfolyam • szeptember

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 10
LXXXIX. évfolyam • október

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 11
LXXXIX. évfolyam • november

művelődés
köznevelődési havilap

2023 • 12
LXXXIX. évfolyam • december

művelődés
köznevelődési havilap

művelődés
köznevelődési havilap

melléklet • 2023 • 1-2

Erdővidék

művelődés
köznevelődési havilap

melléklet • 2023 • 3

Szatmári svábok

2023 erdélyi díjazottai

Cluj-Napoca, 6 februarie 2024.

Benkő Levente,
manager

